

คู่มือการปฏิบัติงาน

นายเอกลักษณ์ พิมพร้อม

ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว เป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่เป็นระบบของการบูรณาการการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากวิถีชีวิตจริงจากทุกสถานที่ และกิจกรรมต่างๆ ที่ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน มุ่งให้โอกาสผู้เรียนได้ทำในสิ่งที่สนใจ เพื่อการค้นพบความถนัด และความสามารถของตนเอง อันจะนำไปสู่การพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพหลาย ๆ ครอบครัวจะให้ความสำคัญเป็นพิเศษต่อการพัฒนาทักษะชีวิต และความฉลาดทางอารมณ์ นำไปสู่การเป็นผู้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น รู้วิธีการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นเครื่องมือของการศึกษาตลอดชีวิต

เพื่อพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ ได้จัดทำคู่มือการดำเนินงานจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว เล่มนี้ โดยได้ดำเนินการจัดทำแนวทางการดำเนินงานจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว รวบรวมวิธีการ ขั้นตอนในการขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ปรับปรุงวิธีการ ขั้นตอนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว เพื่อให้การดำเนินงานตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ หวังว่าคู่มือการดำเนินงานจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อบุคคล ครอบครัว ผู้ที่สนใจ ได้นำไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวต่อไป

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ภาพรวมของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว	๑
การดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒	
และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕	๒
แนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาโดยครอบครัว	๒
บทที่ ๒ บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และครอบครัว	๓
บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	๓
กลุ่มภารกิจงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	๕-๗
บทบาทหน้าที่ของครอบครัว	๗
การจัดทำแผนการจัดการศึกษา	๘
บทที่ ๓ การดำเนินการขออนุญาตจัดการศึกษา	๑๔
เตรียมการ	๑๔
ยื่นความประสงค์จะขอจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว	๑๖
ยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว	๑๖
การพิจารณาของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่	๑๘
บทที่ ๔ การอนุญาตให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว	๑๙
บทที่ ๕ การจัดการเรียน และการวัดและประเมินผล	๒๑
การจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผล	๒๑-๒๗
บทที่ ๖ สรุป	๒๘
กระบวนการขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว	๒๘
แผนภูมิขั้นตอนการดำเนินการจัดการศึกษาโดยครอบครัว	๓๐-๓๑
ภาคผนวก	
ตัวอย่างโครงสร้างการจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว	
ตัวอย่างแบบฟอร์มการจัดทำแผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว	
แบบแสดงความประสงค์ขอจัดการศึกษาและจัดทำแผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว	
แบบยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว	
หนังสือมอบอำนาจ	
แบบขอยกเลิกการเป็นผู้จัดการศึกษาโดยครอบครัว	
แบบขอยกเลิกการจัดการศึกษาโดยครอบครัว	
ตัวอย่างคำสั่งให้เลิกจัดการศึกษาโดยครอบครัว	
กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗	

บทที่ ๑

บทนำ

ภาพรวมของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

๑. เป็นการศึกษาที่มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่มีความหลากหลาย แตกต่างไปตามปรัชญา ทัศนคติ ความเชื่อของครอบครัว สภาพของครอบครัวและตัวผู้เรียน ดังนั้น แผนการจัดการศึกษาของครอบครัวจึงมีลักษณะเป็นแผนการจัดการศึกษารายบุคคล(Individual Education Program) ที่ผสมผสานประยุกต์หลักสูตรจากหลายแนวคิด โดยมีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลัก และมีความยืดหยุ่นในเรื่องเวลา และสาระการเรียนรู้ โดยไม่หยุดนิ่งตายตัว มีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับภาวะการณ์ในสังคมและวิทยาการต่าง ๆ ตลอดเวลา

๒. เป็นการศึกษาที่มีจุดเน้นสอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษา มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ ดังนี้

๒.๑ มุ่งพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความรู้ควบคู่คุณธรรม สามารถดำเนินชีวิตอย่างรู้เท่าทัน ทำคุณประโยชน์ให้กับสังคม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

๒.๒ ยึดผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด โดยจัดกระบวนการจัดการศึกษาที่สอดคล้อง และสามารถพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ซึ่งเน้นรูปแบบการบูรณาการ โดยนำวิถีชีวิตเป็นตัวตั้งในการจัดการเรียนรู้

๒.๓ เน้นการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามสภาพจริง ที่แสดงถึงพัฒนาการของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๓. เป็นการศึกษาที่ผู้เรียนสามารถขอเข้ารับการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียนในช่วงชั้นที่ ๑ , ๒ , ๓ และ ๔ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของครอบครัว และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และสามารถขอเข้ารับการประเมินคุณภาพระดับชาติในชั้น ป.๓ , ป.๖ , ม.๓ และ ม.๖ จากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) โดยเฉพาะในปีสุดท้ายของระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อนำไปใช้ในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

๔. เป็นการศึกษาที่ผู้เรียนมีศักดิ์และสิทธิเช่นเดียวกับผู้เรียนในระบบได้รับ โดยครอบครัว ประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ ระหว่างการจัดการเรียนรู้ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประเมินและรับรองคุณภาพการจัดการศึกษา และคุณภาพของผู้เรียนอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๕. เป็นการศึกษาที่ครอบครัวมีภาระความรับผิดชอบในการจัดทำเอกสาร/หลักฐานที่แสดงร่องรอยพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อประโยชน์ต่อการประเมินผลการเรียนรู้ ของผู้เรียนในการผ่านชั้นปี และผ่านช่วงชั้น

จากบริบทดังกล่าว จะมีภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวที่สำคัญ ได้แก่ ครอบครัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา และสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) แต่ละภาคส่วนมีบทบาทภารกิจเชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกัน นับตั้งแต่การขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว การจัดทำแผนการจัดการศึกษา การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การเทียบโอนผลการเรียน การจัดทำเอกสาร/หลักฐานการศึกษา การยกเลิกการจัดการศึกษาโดยครอบครัว และสิทธิและประโยชน์ที่ครอบครัวพึงจะได้รับ

การดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

การจัดการศึกษาโดยครอบครัว หมายถึง การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่บิดา มารดา หรือ บิดา หรือมารดา หรือผู้ปกครอง เป็นผู้รับผิดชอบจัดการศึกษาให้กับบุตรหลานด้วยตนเอง โดยเป็นผู้สอนด้วยตนเอง หรือเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ เป็นระบบของการบูรณาการการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากวิถีชีวิตจริงจากทุกสถานที่ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน มุ่งให้โอกาสผู้เรียนได้ทำในสิ่งที่สนใจ เพื่อการค้นพบความถนัด และความสามารถของตนเอง อันจะนำไปสู่การพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพหลาย ๆ ครอบครัวจะให้ความสำคัญเป็นพิเศษต่อการพัฒนาทักษะชีวิต และความฉลาดทางอารมณ์ นำไปสู่การเป็นผู้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น รู้วิธีการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นเครื่องมือของการศึกษาตลอดชีวิต

กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ ด้านการศึกษาของประเทศ ได้ตอบสนองพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยการออกกฎกระทรวงเพื่อให้การจัดการศึกษาของครอบครัว สถานประกอบการ องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน และสถาบันทางสังคมอื่น สามารถดำเนินการได้อย่างสะดวก และเกิดความคล่องตัวยิ่งขึ้น

แนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

เพื่อให้การดำเนินงานที่เกี่ยวกับการศึกษาโดยครอบครัว ของทุกส่วนงาน ทุกสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ก่อให้เกิดผลทั้งในทางส่งเสริม สนับสนุน และการกำกับดูแลให้เป็นไปตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และข้อกำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗

กระทรวงศึกษาธิการได้วางแนวปฏิบัติในส่วนที่มีความสำคัญประกอบด้วย ๗ ประการ ดังนี้

๑. การส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา
๒. การยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษา
๓. การจัดทำแผนการจัดการศึกษาของครอบครัว
๔. การจัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล
๕. การตัดสินและรับรองผลการศึกษา
๖. การกำกับ และติดตามการจัดการศึกษา
๗. การยกเลิกการจัดการศึกษา

บทที่ ๒

บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และครอบครัว

หน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๑. การส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา

๑.๑ จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจต่อชุมชน สาธารณชนในเขตพื้นที่ในเรื่องสิทธิของครอบครัว หลักเกณฑ์ และข้อกำหนดในการปฏิบัติ ตามกฎกระทรวงฯ ให้เป็นไปตามนโยบาย และยุทธศาสตร์การส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

๑.๒ จัดให้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ การเพิ่มความพร้อมให้กับครอบครัว ผู้สนใจประสงค์จะจัดการศึกษาโดยครอบครัว เช่น มี Website แนะนำการศึกษาโดยครอบครัว คลินิกให้คำปรึกษา ศูนย์แนะแนวฝึกอบรม เพื่อการเป็นนักจัดการเรียนรู้ของพ่อแม่ คลังหลักสูตร และข้อมูลสารสนเทศ เป็นต้น และให้มีการติดตาม ให้คำแนะนำ และให้ความช่วยเหลือ ในการฝึกอบรมต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนให้การจัดการศึกษาของครอบครัว เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๓ ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษา และครอบครัวร่วมมือกันจัดการศึกษา และใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อเป็นการช่วยการผสมผสานการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนสูงสุด

๑.๔ ส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการจัดกิจกรรมเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครอบครัว การจัดตั้งองค์กรเครือข่ายของครอบครัว เพื่อทำให้เกิดการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ทำให้การศึกษาโดยครอบครัว มีมิติ และพัฒนาการในทางสังคมยิ่งขึ้น

๑.๕ ดูแล ส่งเสริม สนับสนุนครอบครัวได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ ตามความเหมาะสม และความจำเป็น รวมทั้งได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่กฎหมายกำหนด

๑.๖ ส่งเสริม และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านคุณภาพ และปริมาณ เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ดำเนินการติดตาม ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครอบครัว

๓. จัดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง โดยประเมินตามมาตรฐานในแผนการจัดการศึกษาของครอบครัว ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น จากรายงานผลการประเมินของครอบครัว แฟ้มสะสมผลงานของผู้เรียน การสัมภาษณ์ ฯ

กรณี ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผลดังกล่าว ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แจ้งให้ครอบครัว จัดให้มีการซ่อมเสริมแก่ผู้เรียน และจัดให้มีการวัดและประเมินผลใหม่ ภายในระยะเวลาที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำหนด

ตัวอย่างรายงานการประเมินผลการจัดการศึกษาของครอบครัว

๑. ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัว ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน

๒. สรุปการดำเนินงานในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

๓. สรุปผลการประเมิน พัฒนาการของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ พร้อมหลักฐานที่แสดงร่องรอยพัฒนาการในการเรียนรู้ของผู้เรียน

๔. จุดเด่น / ความสำเร็จที่สำคัญของการจัดการศึกษา
๕. ปัญหาอุปสรรค / สิ่งที่ต้องพัฒนา
๖. แผนการจัดการเรียนรู้ในปีต่อไป โดยปรับให้สอดคล้อง กับจุดเด่น จุดด้อย และปัญหาอุปสรรค ซึ่งเกิดจากการจัดการศึกษาในปีที่ผ่านมา
๗. อื่น ๆ

๔. . การตัดสินและรับรองผลการศึกษา

พิจารณาตัดสิน และอนุมัติผลการศึกษาให้ผู้เรียน ที่มีผลการประเมินผ่าน มาตรฐานช่วงชั้นตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เกณฑ์การตัดสินผลเรียน

ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานทั้ง ๔ เกณฑ์ ดังนี้

๑. การประเมินกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระ

จำนวนวิชาที่ต้องเรียนตามโครงสร้างหลักสูตร
จำนวนวิชาที่ได้รับการประเมิน “ผ่าน”

๒. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

จำนวนกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติตามโครงสร้างหลักสูตร
จำนวนกิจกรรมที่ปฏิบัติทั้งหมด ๖ กิจกรรม
จำนวนกิจกรรมที่ผ่านการประเมิน ๖ กิจกรรม

๓. การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

๔. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สรุปผลการผ่านช่วงชั้น ผ่าน ไม่ผ่าน

การประเมินผลกำหนดเป็น ๘ ระดับ ดังนี้

ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ	ระดับผลการเรียน (เกรด)	ความหมาย
๘๐ - ๑๐๐	๔	ผลการเรียนดีเยี่ยม
๗๕ - ๗๙	๓.๕	ผลการเรียนดีมาก
๗๐ - ๗๔	๓	ผลการเรียนดี
๖๕ - ๖๙	๒.๕	ผลการเรียนค่อนข้างดี
๖๐ - ๖๔	๒	ผลการเรียนน่าพอใจ
๕๕ - ๕๙	๑.๕	ผลการเรียนพอใช้
๕๐ - ๕๔	๑	ผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด

๕. ออกหนังสือรับรอง หรือหลักฐานการศึกษาที่จบช่วงชั้นแก่ผู้เรียนโดยใช้แบบพิมพ์ และปฏิบัติ ตามวิธีการออกเอกสาร ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดผู้เรียนที่มีความประสงค์จะกลับเข้าสู่การศึกษาใน ระบบ จะต้องนำเอกสารหลักฐานการศึกษา ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาออกไปแสดงต่อสถานศึกษาที่จะเข้าศึกษา เพื่อใช้เป็นหลักฐานแสดงวุฒิของตน และแสดงสิทธิของตน ที่จะเข้าเรียนในช่วงชั้นที่สูงขึ้นต่อไป ผู้เรียนที่ไม่มีเอกสารหลักฐานการศึกษาใด ๆ มาแสดงจะต้องเริ่มเข้าเรียนใหม่ ในช่วงชั้นที่ ๑ ทุกกรณี ผู้เรียนที่เข้าเรียนในระบบเมื่อตรวจสอบรายวิชาต่าง ๆ ในช่วงชั้นที่ศึกษาแล้ว ถ้าเห็นว่าตนมีความรู้ ความสามารถในรายวิชาใดครบถ้วนแล้ว สามารถยื่นคำร้องขอเทียบโอนความรู้ให้ได้รายวิชานั้น โดยไม่ต้องเรียนอีก ทั้งนี้ให้ปฏิบัติตามระเบียบการเทียบโอนของโรงเรียนที่เข้าศึกษา

๖. การกำกับ และติดตามการจัดการศึกษา

๑. กำกับและติดตามการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

๒. พิจารณารายงานผลการจัดการศึกษาของครอบครัว ว่าได้จัดการศึกษาตามแผน การจัดการศึกษาที่ได้ตกลงร่วมกันไว้หรือไม่ หากครอบครัวไม่ได้ดำเนินการ ตามแผนการจัดการศึกษาให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแนะนำครอบครัว ปรับปรุงการจัดการศึกษา ภายในระยะเวลาที่กำหนด หากครอบครัวไม่ ดำเนินการ ให้เสนอต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา ซึ่งอาจมีผลให้ครอบครัวนั้นเลิกจัดการศึกษาได้ ทั้งนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องร่วมกับครอบครัว ในการจัดหาสถานที่เรียนใหม่ให้กับผู้เรียน

๗. การยกเลิกการจัดการศึกษา

การยกเลิกการจัดการศึกษาของครอบครัว สามารถดำเนินการได้ใน ๒ กรณี คือ

กรณีที่ ๑ ครอบครัวมีความประสงค์ จะขอยกเลิกการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ให้ทำหนังสือยื่นต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ออกคำสั่งให้เลิกจัดการศึกษา ตามคำขอของครอบครัว

กรณีที่ ๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แจ้งให้ครอบครัว ปรับปรุงการจัดการศึกษา แต่ครอบครัว มิได้ดำเนินการตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแจ้ง ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่ เพื่อพิจารณาให้ครอบครัวนั้นเลิกจัดการศึกษา ทั้งนี้ หากครอบครัวเห็นว่ามติดังกล่าวเป็นการลิดรอนสิทธิอย่างไม่ถูกต้อง ครอบครัวสามารถดำเนินการอุทธรณ์ หรือฟ้องร้องตามกระบวนการทางกฎหมาย

กลุ่มภารกิจงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มีหน้าที่ในการกำกับ ดูแล สนับสนุน ส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

๑. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

๑.๑ เป็นหน่วยงานหลักในการประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา

๑.๒ จัดทำข้อมูลพื้นฐาน ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการขออนุญาต การเลิกจัดการศึกษาโดยครอบครัว

๑.๓ นำคำขออนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัว เสนอให้คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดพิจารณาโดยเร็ว

๑.๔ จัดทำเอกสารต่างๆ เช่น ทะเบียนผู้เรียน ทะเบียนแสดงผลการเรียนรู้ ประกาศนียบัตร แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา ฯ

๑.๕ จัดให้มีคณะทำงานวิชาการ/คณะทำงานติดตามผลการจัดการศึกษา/คณะทำงานวัดและประเมินผลการเรียนรู้

๑.๖ ประสานงานและส่งเสริมการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

๑.๗ ส่งเสริม สนับสนุนและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของเด็กและครอบครัว

๑.๘ วางแผนพัฒนาคุณภาพ และแผนปฏิบัติการ เพื่อดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

๑.๙ วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนานวัตกรรมจัดการศึกษาโดยครอบครัว

๑.๑๐ สนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการพัฒนาการจัดการศึกษา

๑.๑๑ ติดตามดูแลการจัดการศึกษาของครอบครัวให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ

๑.๑๒ ประเมินและรายงานผลการดำเนินงานตามสายงานและต่อสาธารณชน

๑.๑๓ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข่าวสาร ความรู้ในเวทีสาธารณะ เครือข่ายภาคสังคมข่าวสาร

๑.๑๔ ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. กลุ่มนโยบายและแผน

๒.๑ จัดทำข้อมูลจำนวนผู้เรียน ที่จัดการศึกษาโดยครอบครัว เสนอไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อขอการสนับสนุนงบประมาณ งบเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒.๒ จัดสรรงบประมาณและแจ้งให้ผู้จัดการศึกษา/ครอบครัว ทราบ

๒.๓ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ

๒.๔ ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓. กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

๓.๑ ร่วมเป็นคณะทำงานวิชาการ/คณะทำงานนิเทศติดตามผลการจัดการศึกษา/คณะทำงานวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำ นิเทศ ดูแล ช่วยเหลือ และมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาตามบริบทที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาของครอบครัว รวมทั้งการติดตามการวัดและประเมินการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้

๓.๒ นิเทศ ติดตาม วัดและประเมินผลการจัดการศึกษา การเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

๓.๓ ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาโดยครอบครัวให้เป็นไปอย่างมีระบบประสิทธิภาพ และคุณภาพ

๓.๔ ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการ เพื่อดำเนินการจัดการศึกษาโดยครอบครัวอย่างต่อเนื่อง

๓.๕ ส่งเสริม สนับสนุนการวิเคราะห์ วิจัย และพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาโดย
ครอบครัว

๓.๖ ส่งเสริม สนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือของทุกภาคส่วน ในการพัฒนาการจัด
การศึกษาโดยครอบครัว

๓.๗ ประเมินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว และรายงานผลการดำเนินงาน
รองรับการประเมินภายนอก อันส่งผลต่อการพัฒนายกระดับความก้าวหน้าของการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

๓.๘ ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔. กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์

๔.๑ แจกจ่ายอนุมัติงวดตามบัญชีจัดสรร

๔.๒ ประสานและเบิกจ่ายเงินงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาให้กับผู้จัดการศึกษา/
ครอบครัว

๔.๓ ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินแก่ผู้จัดการศึกษา/ครอบครัว

๔.๔ จัดเก็บเอกสารหลักฐานการเบิกจ่ายเงินเพื่อการตรวจสอบ

๔.๕ ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๕. กลุ่มงานวินัยและนิติกร

ดูแล ช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาโดย
ครอบครัวภายใต้บทบาท อำนาจ หน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และการปฏิบัติงานตามระเบียบและ
ข้อกฎหมายกำหนด

บทบาทหน้าที่ของครอบครัว

บิดา-มารดา หรือบิดา หรือมารดา ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง หรือผู้ปกครองตาม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ประสงค์จะจัดการศึกษา ให้ยื่นคำขออนุญาตที่มีรายละเอียด
ครบถ้วน ตามที่กำหนดต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ครอบครัวมีภูมิลำเนาอยู่

ภูมิลำเนา หมายถึง ที่อาศัยที่ปรากฏตามทะเบียนบ้าน หรือถิ่นที่พำอาศัย เป็น
ประจำอยู่ในปัจจุบัน

กรณีครอบครัวมีทะเบียนบ้าน และมีถิ่นที่พำอาศัยตามทะเบียน ให้ครอบครัวยื่นคำขอ
อนุญาตต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามที่อยู่ในทะเบียนบ้าน

กรณีครอบครัวมีทะเบียนบ้านอยู่ที่หนึ่ง แต่มีถิ่นที่พำอาศัยเป็นประจำ ในปัจจุบันอยู่อีกที่
หนึ่ง ซึ่งจะใช้เป็นสถานที่จัดการศึกษา ให้ครอบครัวยื่นคำขออนุญาต ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ณ ถิ่นที่อยู่อาศัยนั้น ๆ

๑. การจัดทำแผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

การจัดทำแผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว เป็นความร่วมมือระหว่างครอบครัวและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ครอบครัวสามารถวิเคราะห์ ประเมินตนเองและตัดสินใจเลือก กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาและจัดทำแผนการจัดการศึกษา ได้เหมาะสมกับปรัชญา แนวคิด สภาพปัจจัย ความพร้อมของครอบครัว และความรู้ทักษะพื้นฐาน ความถนัด ความสนใจ วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน

ความสำคัญของแผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๒ (๗) กำหนดว่า “แผนการจัดการศึกษาครอบครัวและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร่วมกันกำหนดตามความมุ่งหมาย และแนวทางการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ”

แผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว มีความสำคัญเป็นทั้งเข็มทิศนำทางและและทางลัดที่คัดท้ายในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนมีกรอบทิศทางที่ชัดเจน ให้ภาพการเรียนรู้โดยรวม และเป็นเครื่องมือสื่อสารระหว่างผู้จัดการศึกษา ผู้อนุญาต ผู้นิเทศ ส่งเสริม ติดตาม กำกับ ประเมินผล ได้รู้เข้าใจตรงกันถึงเป้าหมายและขอบข่ายในการพัฒนาความสามารถของผู้เรียน ให้เต็มตามศักยภาพ ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และเป้าหมายการศึกษาแห่งชาติ

“แผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว จึงเป็นเครื่องมือที่ฉายภาพความคิดในการพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้เข้าใจตรงกันระหว่างครอบครัวและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และนำไปสู่ความสามารถในการปฏิบัติของทุกฝ่ายได้อย่างมีความสุข”

แนวคิดสำคัญที่ควรคำนึงถึง ในการจัดทำและพิจารณาความเหมาะสม ของแผนการจัดการศึกษาของครอบครัว มีดังต่อไปนี้

๑. แผนการจัดการศึกษา ของครอบครัวที่ใช้ประกอบคำขออนุญาตจัดการศึกษา คือ การที่ครอบครัวกำหนดหลักการ กรอบแนวทางในประเด็นที่มีความจำเป็น และสำคัญในแต่ละช่วงระยะเวลาของระดับการศึกษาที่จะจัดให้กับผู้เรียน โดยการเลือกสรรกลั่นกรอง อิงมาจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรโรงเรียนสาธิต หลักสูตรโรงเรียนเฉพาะทาง หลักสูตรของนานาชาติ ๗ หรือมาจากสิ่งที่เป็นนวัตกรรมทางการศึกษา ที่อาจยังไม่มีอยู่ในหลักสูตรใด ๆ อย่างเป็นทางการก็ได้ นำมาปรับประยุกต์ร้อยเรียงขึ้นเป็นกรอบชี้ทิศทางในการอำนวยความสะดวกจัดการศึกษาของครอบครัว ทั้งนี้ โดยที่ไม่ขัดแย้งกับความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาของชาติ

๒. แผนการจัดการศึกษาของครอบครัว เป็นแผนการศึกษาเฉพาะตัวผู้เรียนเป็นรายบุคคล การกำหนดเป้าหมาย สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ จึงวางอยู่บนพัฒนาการที่เป็นจริงของตัวผู้เรียน ตามธรรมชาตินิสัยในการเรียนรู้ (Learning Style) แนวฉลาดหรือความถนัด ความสนใจ และระยะเวลาในการเรียนรู้ของผู้เรียน

๓. การจัดการศึกษาโดยครอบครัว โดยทั่วไปจะมีลักษณะเป็นการศึกษานอกระบบผสมผสานกับการศึกษาตามอัธยาศัย ในแผนการจัดการศึกษาครอบครัว จะมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้เป็นสำคัญ ดังนั้น แผนการจัดการศึกษาของครอบครัว จึงควรสะท้อนให้เห็น

กระบวนการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียน (มากกว่าการจัดตารางเรียนเป็นวิชา ๆ) ทั้งการเรียนรู้ที่ครอบครัวจัดขึ้นเอง การเรียนรู้จากการเข้าร่วมกลุ่มที่มีมิติในเชิงสังคม การเรียนรู้ จากสื่อ

แหล่งเรียนรู้ การเดินทาง การสังสรรค์ สันทนาการ กิจกรรมอาสาสมัคร บำเพ็ญประโยชน์ และจากงานอดิเรก เป็นต้น

๔. การศึกษาโดยครอบครัว เป็นระบบของการบูรณาการ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากวิถีชีวิตจริง จากทุกสถานที่ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน มุ่งให้โอกาสผู้เรียนได้ทำในสิ่งที่สนใจ เพื่อการค้นพบความถนัดและความสามารถของตนเอง อันจะนำไปสู่การพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพหลาย ๆ ครอบคลุมจะให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ต่อการพัฒนาทักษะชีวิตและความฉลาดทางอารมณ์ นำไปสู่การเป็นผู้คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น รู้วิธีการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นเครื่องมือการศึกษาตลอดชีวิต

๕. แผนการจัดการศึกษาของครอบครัว ควรเป็นแผนที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับปรุงพัฒนา ให้เป็นไปตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียน และครอบครัวให้ตรงกับสภาพที่เป็นจริงได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยสาระสำคัญของแผนยังคงอยู่ในกรอบแนวทาง ที่ได้เสนอขออนุญาตไว้

องค์ประกอบของแผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

๑. ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัว
 - ๑.๑ ระบุข้อมูลเกี่ยวกับ ชื่อ - สกุล บิดามารดา วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ อายุ อาชีพ ที่อยู่
 - ๑.๒ เหตุผลในการจัดการศึกษาของครอบครัว อธิบายถึงแนวคิด ความเชื่อ เหตุผลหรือปรัชญาที่เป็นสาเหตุให้ครอบครัวจัดการศึกษา
๒. ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน
 - ๒.๑ ระบุข้อมูลของผู้เรียน ได้แก่ ชื่อ - สกุล วัน เดือน ปีเกิด อายุ ประวัติการศึกษา (กรณีที่เรียนในระบบโรงเรียนมาแล้ว)
 - ๒.๒ พัฒนาการของผู้เรียน เป็นส่วนที่ระบุพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ความถนัด ความสามารถพิเศษ เช่น ดนตรี ศิลปะ กีฬา ฯลฯ และความสนใจ หรือลักษณะพิเศษเฉพาะตัวผู้เรียนที่สะท้อนให้เห็นถึงแววฉลาด หรือความถนัดเป็นพิเศษที่ควรได้รับการส่งเสริม สนับสนุนเพิ่มเติม

แนวทางในการจัดการศึกษา

- ๓.๑ ระดับที่จัดการศึกษา ให้ระบุว่าจัดการศึกษาในรับใด ได้แก่
 - ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖
 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓
 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖
- ๓.๒ จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ระบุความคาดหวัง ภาพอนาคตของผู้เรียนที่ต้องการให้เกิดโดยคำนึงถึงความต้องการ ความสนใจตามศักยภาพของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗

วิธีการจัดการศึกษาโดยครอบครัว มีการจัดในรูปแบบต่าง ๆ ครอบครัวยุคควรระบุว่าจะประสงค์จะจัดการศึกษารูปแบบใด เช่น

- ๑) จัดการศึกษาแบบมีข้อตกลงร่วมกับโรงเรียน โดยมีการเข้าไปใช้ทรัพยากรในโรงเรียนหรือเข้าไปทำกิจกรรมร่วมกัน เนื่องจากต้องการให้บุตรได้มีความรู้และประสบการณ์ที่สามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบโรงเรียน

๒) จัดการศึกษาแบบครอบครัวเดียว เนื่องจากไม่สามารถร่วมกิจกรรมกับกลุ่มบ้านเรียนหรือครอบครัวอื่น และมีความสนใจเฉพาะด้านแตกต่างกัน

๓) จัดการศึกษาแบบกลุ่มครอบครัวที่มีแนวคิดคล้าย ๆ กัน เป็นการจำลองสังคมเล็ก ๆ เชื่อว่าการเชื่อมโยงกับกลุ่ม เป็นการช่วยเสริมพัฒนาการของบุตรได้

๔) จัดการศึกษาแบบศูนย์รวม จัดการแบบศูนย์การเรียนรู้ เนื่องจากต้องการให้บุตรมีสังคมพ่อแม่ทำงานนอกบ้านทั้งคู่ จึงมอบหมายให้ผู้ที่เห็นว่ามีความเหมาะสมมาทำหน้าที่จัดกระบวนการเรียนรู้

๕) อื่น ๆ

๔. กรอบการจัดเนื้อหา / สาระ / ความรู้

ระบุข้อมูลที่แสดงให้ทราบว่าครอบครัวจะจัดการเรียนรู้เรื่องอะไรบ้าง ซึ่งอาจจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรืออาจจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ตามความต้องการ ที่เขียนขึ้นเองตามปรัชญาทัศน์ ความเชื่อของครอบครัว ทั้งนี้ ครอบครัวสามารถจัดเนื้อหาสาระได้ตามความเหมาะสม ความต้องการของครอบครัว โดยคำนึงถึงหลักการและจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

๕. กรอบการจัดกระบวนการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนรู้

ระบุข้อมูลภาพรวม วิธีการ กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครอบครัว ให้สอดคล้องกับจุดหมาย กรอบเนื้อหาที่ครอบครัวกำหนด เช่น พ่อแม่สอนเอง เรียนรู้ด้วยตนเอง ทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้เรียน/ทำกิจกรรมร่วมกับเด็กในระบบโรงเรียน กระบวนการกลุ่ม เรียนรู้ผ่านโครงงาน ฯลฯ

๖. การวัดและประเมินผล

ระบุวิธีการประเมินพัฒนาการที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน เพื่อให้ทราบความสำเร็จและพัฒนาการที่แท้จริงของผู้เรียน เช่น การปฏิบัติจริง แฟ้มผลงาน การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบฝึกหัด บันทึกกิจกรรมการเรียนรู้ ฯลฯ

๗. อื่น ๆ

ความหมาย ความจำเป็น และแนวทางการกำหนดค่าน้ำหนัก

ดังได้กล่าวมาโดยตลอดว่าแผนการจัดการศึกษาของครอบครัว เป็นแผนการพัฒนาผู้เรียนรายบุคคลที่สนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนผู้นั้นให้เต็มศักยภาพ ผู้เรียนมีแนวโน้มในศักยภาพใดก็จะได้รับการพัฒนาให้โดดเด่น ในขณะที่เดียวกันอาจมีบางด้านที่ไม่ถนัด ไม่สนใจ แผนการจัดการศึกษา ก็จะมีคามยืดหยุ่น ทั้งนี้ครอบครัวต้องมีแนวทางในการพัฒนาให้สมดุลภายในระยะเวลาของแต่ละช่วงชั้น สำหรับในส่วนของ การประเมินและสรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยความร่วมมือกับครอบครัวจำเป็นต้องทบทวนแผนการจัดการศึกษาของครอบครัว เพื่อดูความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานตลอดจน เพื่อเอื้อให้การประเมินผลการเรียนรู้ การสรุปและสื่อสารผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน อยู่บนพื้นฐานของความเป็นมาตรฐานที่เข้าใจตรงกันตามแบบสากลนิยม สะดวกต่อการนำไปใช้ศึกษาต่อหรือการทำงาน

สิ่งสำคัญต่อการวิเคราะห์แผน คือ ความเข้าใจตรงกันในเรื่องค่าน้ำหนักหรือหน่วยกิต ทั้งในด้านความหมาย ความจำเป็น และแนวทางการกำหนดค่าน้ำหนัก(หน่วยกิต)

ค่าน้ำหนัก (หน่วยกิต) เป็นหน่วยตัวเลขบอกค่าของปริมาณ ภาระงานในการเรียนแต่ละวิชา ซึ่งสะท้อนถึงปริมาณของมาตรฐานการเรียนรู้ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติในแต่ละวิชา ซึ่งค่าน้ำหนัก (หน่วยกิต) สำหรับการจัดการศึกษาโดยครอบครัว สามารถอนุมานได้จากสัดส่วนของมวลความรู้หรือเวลาเรียน ที่ครอบครัวจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ของครอบครัว

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดค่าน้ำหนัก(หน่วยกิต) ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้ทราบถึงปริมาณความรู้ที่ผู้เรียนจะได้รับในกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมนั้น ๆ และนำไปใช้ในการคิดคำนวณผลการเรียนเฉลี่ยรวม ในการสรุปผลการเรียนรู้

การกำหนดค่าน้ำหนัก (หน่วยกิต) รวมทั้งการให้ระดับผลการเรียน สำหรับการจัดการศึกษาโดย ครอบครัวยุคใหม่ จะต้องขึ้นอยู่กับโครงสร้างเวลาเรียนหรือมวลความรู้ในแผนการจัดการศึกษาที่ครอบครัวจัดทำขึ้น ทั้งนี้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดในช่วงชั้นที่ ๔ คัดค่าน้ำหนักของรายวิชาเรียนเป็นหน่วยกิต โดย ๑ หน่วยกิต หมายถึง การเรียนการสอนในวิชานั้น ๔๐ ชั่วโมง ต่อภาคเรียนหรือประมาณ ๑๘ -๒๐ สัปดาห์ โดยมีเวลาเรียนสัปดาห์ละ ๒ ชั่วโมง แต่สำหรับช่วงชั้นที่ ๑,๒ และ ๓ หลักสูตรกำหนดจำนวนเวลา เรียนของรายวิชา จึงไม่มีตัวเลขบอกค่าภาระงานของรายวิชาที่จะนำไปกำหนดเกณฑ์การเรียนและการจบช่วง ชั้น จึงให้กำหนดค่าของปริมาณภาระงานในการเรียนแต่ละรายวิชาเป็นค่าน้ำหนักแทน ซึ่งสามารถ คำนวณได้ โดยใช้วิธีการเดียวกับการคำนวณหาค่าหน่วยกิต ดังนี้

$$\text{ค่าน้ำหนัก} = \frac{\text{เวลาเรียนของสาระการเรียนรู้ (นับเป็นชั่วโมง)}}{๔๐ \text{ ชั่วโมง}}$$

โครงสร้างเวลาเรียน

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียน การกำหนดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานและเพิ่มเติม สถานศึกษาสามารถดำเนินการ ดังนี้ ระดับประถมศึกษา สามารถปรับเวลาเรียนพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ตามความ เหมาะสม ทั้งนี้ต้องมีเวลาเรียนรวมตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐาน และผู้เรียนต้องมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด

ระดับมัธยมศึกษา ต้องจัดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานให้เป็นไปตามที่กำหนดและสอดคล้องกับ เกณฑ์การจบหลักสูตร

สำหรับเวลาเรียนเพิ่มเติม ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ให้จัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับความพร้อม จุดเน้นของสถานศึกษาและเกณฑ์การ จบหลักสูตร เฉพาะระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ สถานศึกษาอาจจัดให้เป็นเวลาสำหรับสาระการเรียนรู้ พื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่กำหนดไว้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ปีละ ๑๒๐ ชั่วโมง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ จำนวน ๓๖๐ ชั่วโมงนั้น เป็นเวลาสำหรับปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ในส่วนกิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์ ให้สถานศึกษาจัดสรรเวลาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

ระดับประถมศึกษา (ป.๑ - ๖) รวม ๖ ปี จำนวน ๖๐ ชั่วโมง

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๑ - ๓) รวม ๓ ปี จำนวน ๔๕ ชั่วโมง

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๔ - ๖) รวม ๓ ปี จำนวน ๖๐ ชั่วโมง

ชั่วโมง ดังนั้น จึงคำนวณหาค่าน้ำหนัก(หน่วยกิต) สำหรับแต่ละช่วงชั้น เพื่อการนำไปสรุปลงในระเบียบ แสดงผลการเรียนจากสูตรการคำนวณหาค่าน้ำหนัก(หน่วยกิต) ข้างต้น ไว้เป็นเกณฑ์ ดังนี้

ตาราง โครงสร้างเวลาเรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 6

สาระการเรียนรู้	เวลาเรียน					
	ระดับประถมศึกษา (ชม./ปี)					
	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
1. ภาษาไทย	200	200	200	160	160	160
2. คณิตศาสตร์	200	200	200	160	160	160
3. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	80	80	80	80	80	80
4. สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม	80	80	80	80	80	80
-ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตใน สังคม เศรษฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ -ประวัติศาสตร์						
5. ศิลปะ	80	80	80	80	80	80
6. สุขศึกษาและพลศึกษา	80	80	80	80	80	80
7. การงานอาชีพ	40	40	40	80	80	80
8. ภาษาต่างประเทศ	200	200	200	120	120	120
รวมเวลาเรียนพื้นฐาน	880	880	880	840	840	840
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	(120)	(120)	(120)	(120)	(120)	(120)
1. กิจกรรมแนะแนว	40	40	40	40	40	40
2. กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	40	40	40	40	40	40
3. กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	40	40	40	40	40	40
รายวิชา/กิจกรรมเพิ่มเติม (ตาม ความพร้อมและจุดเน้น)	-	-	-	(ปีละไม่ น้อยกว่า 40	น้อยกว่า 40	40 ชั่วโมง)
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	1,000	1,000	1,000	1,040	1,040	1,040
	ไม่น้อยกว่า 1,000 ชั่วโมง/ปี					

ตาราง โครงสร้างเวลาเรียน ระดับมัธยมศึกษา (ม.1-6)

สาระการเรียนรู้	เวลาเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			เวลาเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
	ม.1	ม.2	ม.3	ม.4 – 6
1. ภาษาไทย	3 นก.	3 นก.	3 นก.	6 นก.
2. คณิตศาสตร์	3 นก.	3 นก.	3 นก.	6 นก.
3. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3 นก.	3 นก.	3 นก.	6 นก.
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	(4 นก.)	(4 นก.)	(4 นก.)	(8 นก.)
-ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม	} 3 นก.	3 นก.	3 นก.	6 นก.
เศรษฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ -ประวัติศาสตร์				
5. ศิลปะ	2 นก.	2 นก.	2 นก.	3 นก.
6. สุขศึกษาและพลศึกษา	2 นก.	2 นก.	2 นก.	3 นก.
7. การงานอาชีพ	2 นก.	2 นก.	2 นก.	3 นก.
8. ภาษาต่างประเทศ	3 นก.	3 นก.	3 นก.	6 นก.
รวมเวลาเรียนพื้นฐาน	22 นก.	22 นก.	22 นก.	41 นก.
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	(120)	(120)	(120)	(360)
1. กิจกรรมแนะแนว	40	40	40	120
2. กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	40	40	40	120
3. กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	40	40	40	120
รายวิชา/กิจกรรมเพิ่มเติม (ตามความ พร้อมและจุดเน้น)	-ปีละไม่ 5 นก.	น้อยกว่า 5 นก.	200 ชม. 5 นก.	ไม่น้อยกว่า 1,600 ชั่วโมง
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	30 นก.	30 นก.	30 นก.	รวม 3 ปี ไม่น้อยกว่า
	ไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมง/ปี (30 นก./ปี)			3,600 ชั่วโมง

บทที่ ๓

การดำเนินการขออนุญาตจัดการศึกษา

ครอบครัวที่มีความประสงค์จะจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ลูก และเด็กในความปกครองดูแล มีขั้นตอนการดำเนินการขออนุญาตจัดการศึกษา แบ่งเป็น ๔ ขั้นตอน คือ

๑. การเตรียมการ
๒. การยื่นแบบแสดงความประสงค์ จะขอจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว
๓. การยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว
๔. การพิจารณาของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด

โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. การเตรียมการ

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา โดยผู้รับผิดชอบสร้างความรู้ ความเข้าใจ ร่วมกันกับครอบครัว ที่มีความพร้อม ความสนใจ และตัดสินใจที่จะจัดการศึกษาโดยครอบครัว ลักษณะพูดคุย ปรีกษาหารือ ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ได้แก่

- ๑.๑ บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- ๑.๒ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด
- ๑.๓ บทบาทหน้าที่ของครอบครัว/ผู้จัดการศึกษา

๒. ความรู้ ความเข้าใจ และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ได้แก่

๒.๑ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๐

๒.๒ หลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

๒.๓ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๒.๔ แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

๓. ชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการยื่นความประสงค์จะขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ได้แก่

- ๓.๑ สถานที่ยื่นคำขออนุญาตตามภูมิลำเนา

๑. กรณีครอบครัวมีทะเบียนบ้าน และมีถิ่นที่พำอาศัยตามทะเบียน ในเขตพื้นที่บริการทางการศึกษา อำเภอแม่ริม อำเภอแม่แตง อำเภอสันทราย อำเภอสะเมิง และอำเภอพร้าว ให้ครอบครัว/ผู้ขอจัดการศึกษา ยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ ตามที่อยู่ในทะเบียนบ้าน

๒. กรณีครอบครัวมีทะเบียนบ้านอยู่ที่หนึ่ง แต่มีถิ่นที่พำอาศัยเป็นประจำ ในปัจจุบันอยู่อีกที่หนึ่ง คือ มีทะเบียนบ้านอยู่อำเภอ หรือจังหวัดอื่นที่มีใช่อำเภอแม่ริม อำเภอแม่แตง อำเภอสันทราย อำเภอสะเมิง และอำเภอพร้าว แต่ปัจจุบันพำอาศัยประจำอยู่ที่อำเภอแม่ริม อำเภอแม่แตง อำเภอสันทราย อำเภอสะเมิง และอำเภอพร้าว ซึ่งจะใช้เป็นสถานที่จัดการศึกษา ให้ครอบครัวยื่นคำขออนุญาต ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ ณ ถิ่นที่อยู่อาศัยนั้น ๆ

๓.๒ ระดับการจัดการศึกษา

๑. จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา และ ระดับประถมศึกษา ยื่นความประสงค์ขอจัดการศึกษาที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ (สพป.ชม.เขต๒)

๒. จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้เรียนต่อเนื่องจากระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จากการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ยื่นความประสงค์ขอจัดการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป). หรือที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา(สพม.)

๓. จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้แก่นักเรียนที่ไม่เคยเรียนจากการศึกษาโดยครอบครัว ให้ยื่นความประสงค์ขอจัดการศึกษาได้ที่ สพม.

๓.๓ เวลาในการยื่นขออนุญาต

ครอบครัวสามารถยื่นความประสงค์จะขออนุญาตจัดการศึกษา ได้ปีละสองครั้ง โดยให้สอดคล้องกับการเปิดปิดภาคเรียนของสถานศึกษา เพื่อสิทธิประโยชน์ต่างๆ เช่น การศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น และการรับเงินอุดหนุนการศึกษา ซึ่ง สพฐ ได้จัดสรรงบประมาณให้ปีการศึกษาละสองภาคเรียน คือ ภาคเรียนที่ ๑ ช่วงเดือนพฤษภาคม - ตุลาคม และภาคเรียนที่ ๒ ช่วงเดือนพฤศจิกายน - มีนาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ กำหนดให้ครอบครัวยื่นแบบความประสงค์ขอจัดการศึกษาโดยครอบครัว

ภาคเรียนที่ ๑ ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ - ๑๕ มีนาคม ของปี

ภาคเรียนที่ ๒ ตั้งแต่วันที่ ๑ - ๓๑ สิงหาคม ของปี

๓.๔ แผนการจัดการศึกษาของครอบครัว

กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๒ (๗) กำหนดว่า “แผนการจัดการศึกษาครอบครัวและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร่วมกันกำหนดตามความมุ่งหมาย และแนวทางการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ” เพื่อให้แผนการจัดการศึกษาคืบถ้วน สมบูรณ์ ควรกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

๒. ยื่นแบบแสดงความประสงค์จะขอจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

๑. ครอบครัว หรือผู้จัดการศึกษา ที่มีความประสงค์จะขอจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว สามารถยื่นแบบแสดงความประสงค์จะขอจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พร้อมร่างแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ให้ผู้รับผิดชอบกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ ภายในระยะเวลาที่กำหนด

๒. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว เพื่อร่วมเป็นคณะทำงานวิชาการ ให้คำปรึกษา แนะนำที่เหมาะสมในการส่งเสริมคุณภาพ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล และร่วมกับครอบครัวจัดทำแผนการจัดการศึกษาของครอบครัว

แผนการจัดการศึกษา ในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ กำหนดให้ครอบครัวสามารถนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทและความแตกต่างของผู้เรียน โดยผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาให้บรรลุคุณภาพตามเป้าหมาย ด้วยกระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่แตกต่างกันได้ หรือสามารถปรับปรุงเพิ่มเติมส่วนที่ต้องการเน้น หรือความรู้ทักษะเฉพาะทางได้ตามความเหมาะสม สามารถจัดเวลาเรียนเป็นรายภาค รายปี หรือช่วงชั้น ครอบครัวสามารถจัดเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือหลอมรวมบูรณาการเป็นกลุ่มประสบการณ์ แต่ยังคงไว้ซึ่งคุณภาพของผู้เรียนทั้งความรู้ ทักษะ เจตคติ เวลาเรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้/กลุ่มประสบการณ์ สามารถปรับยืดหยุ่นตามบริบท จุดเน้น ปรัชญาของการจัดการศึกษาของครอบครัว โดยให้มีเวลาเรียนเหมาะสมที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณภาพ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่ปรับใช้

๓. ยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

ครอบครัวหรือผู้จัดการศึกษา ยื่นแบบคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ หลังจากที่ได้ยื่นความประสงค์ขอจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาพร้อมร่วมจัดทำแผนการศึกษาเรียบร้อยแล้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ มอบหมายผู้รับผิดชอบตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของเอกสารคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ดังต่อไปนี้

๑. กรณีครอบครัวบิดา มารดา/ผู้ปกครอง เป็นผู้จัดการศึกษาให้แก่บุตรหรือบุคคลผู้อยู่ในปกครองของครอบครัวตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ต้องมีรายละเอียด ดังนี้

๑.๑ สำเนาทะเบียนบ้านของพ่อ แม่ และผู้จัดการศึกษา (ชื่อ-ชื่อสกุลของครอบครัว บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง)

๑.๒ สำเนาทะเบียนบ้านของผู้เรียน (บุตรหรือบุคคลผู้อยู่ในปกครองของครอบครัว ตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์)

๑.๓ สำเนาบัตรประชาชนของพ่อ แม่ และผู้จัดการศึกษา และผู้เรียน(ถ้ามี)

๑.๔ สำเนาสูติบัตรของผู้เรียน (บุตรหรือบุคคลผู้อยู่ในปกครองของครอบครัว ตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์)

- ๑.๕ สำเนาหลักฐานวุฒิการศึกษาของผู้จัดการศึกษา
ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า
 - ๑.๖ สำเนาระเบียบแสดงผลการเรียน (ปพ.๑) (สำหรับเด็กที่เคยเรียนในระบบและหนังสือ
ขอย้ายสถานศึกษา)
 - ๑.๗ ที่ตั้งและแผนผังสถานที่ซึ่งใช้จัดการศึกษา
 - ๑.๘ แผนการจัดการศึกษาของครอบครัว ที่ผ่านการพิจารณาจากสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ ถูกต้อง เรียบร้อยแล้ว
๒. กรณี ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากครอบครัวบิดา มารดา ให้จัดการศึกษาแก่บุตรหรือ
บุคคลผู้อยู่ในปกครองของครอบครัวตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ต้องมีรายละเอียด ดังนี้
- ๒.๑ สำเนาทะเบียนบ้านของครอบครัว (ชื่อ-ชื่อสกุลของครอบครัว บิดา มารดา หรือ
ผู้ปกครอง) และผู้รับมอบอำนาจจัดการศึกษา
 - ๒.๒ สำเนาทะเบียนบ้านของผู้เรียน
 - ๒.๓ สำเนาบัตรประชาชนของครอบครัว (บิดา มารดา/ผู้ปกครอง) และผู้รับมอบอำนาจจัด
การศึกษา และผู้เรียน (ถ้ามี)
 - ๒.๔ สำเนาสูติบัตรของผู้เรียน
 - ๒.๕ สำเนาระเบียบแสดงผลการเรียน (ปพ.๑) (สำหรับเด็กที่เคยเรียนในระบบ และหนังสือ
ขอย้ายสถานศึกษา)
 - ๒.๖ สำเนาหลักฐานวุฒิการศึกษาของผู้รับมอบจัดการศึกษา ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลายหรือเทียบเท่า
 - ๒.๗ หนังสือมอบอำนาจจากบิดา มารดา /ผู้ปกครอง ให้จัดการศึกษาแก่บุตรหรือบุคคลผู้อยู่
ในปกครองของครอบครัวตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
 - ๒.๘ ที่ตั้งและแผนผังสถานที่ซึ่งใช้จัดการศึกษา
 - ๒.๙ แผนการจัดการศึกษาของครอบครัว ที่ผ่านการพิจารณาจากสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ ถูกต้อง เรียบร้อยแล้ว

๓. การรับลงทะเบียนแบบคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ ประทับตราลงรับแบบคำขอ
อนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ทั้งนี้ ให้ถือว่าเป็นการเริ่มนับระยะเวลาการขออนุญาตจัด
การศึกษา เมื่อเอกกสารหลักฐานคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ตามกรณีข้อ ๑ หรือ
ข้อ ๒ ถูกต้อง ครบถ้วน และแจ้งผลการพิจารณาคำขออนุญาตจัดการศึกษาแก่ครอบครัวที่ยื่นคำขอ
อนุญาตจัดการศึกษา ภายในสามสิบวัน(๓๐ วัน)

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา ดำเนินการ ดังนี้

๑. ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน ของคำขออนุญาตจัดการศึกษา
๒. จัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงานจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พิจารณาแบบ
คำขออนุญาตจัดการศึกษาของครอบครัว พร้อมแผนการจัดการศึกษา
๓. จัดทำระเบียบวาระการประชุมเสนอคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว
และบัญชีสรุปการพิจารณาเอกสารประกอบ ส่งไปยังสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
เชียงใหม่ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๔. แจ้งสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ เสนอคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยครอบครัว ต่อคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ พร้อมแผนการจัดการศึกษาของครอบครัว

๔. การพิจารณาของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่

๑. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ กำหนดประชุมคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๒ ครั้ง คือ ครั้งที่ ๑ ทุกวันที่ ๑๕ ของเดือน พิจารณาแบบคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พร้อมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ และแผนการจัดการศึกษาของครอบครัว
 ๒. การประชุมครั้งที่ ๒ คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ ประชุมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบอนุญาต หรือไม่อนุญาต การขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของครอบครัว
 ๓. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ แจ้งผลการพิจารณาตามมติคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ อนุญาต/ไม่อนุญาตให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ ทราบ
 ๔. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ แจ้งผลการพิจารณาอนุญาต/ไม่อนุญาตให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่แก่ครอบครัวที่ยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ทราบภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งมติคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่
- ในกรณีที่คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดพิจารณาแล้ว ไม่อนุญาตให้จัดการศึกษา .สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ แจ้งเหตุผล และแนะนำให้ผู้ยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวทราบภายในเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำขออนุญาตและเอกสารหลักฐานครบถ้วน
- ในกรณีผู้ยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ไม่เห็นด้วยกับผลการพิจารณา ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วน อาจทำหนังสือขอทบทวนมติของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดดังกล่าว โดยให้ยื่นต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ แต่ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิของผู้ยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ที่จะฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการพิจารณา
๕. แจ้งผลการพิจารณาอนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ให้กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ เพื่อขออนุมัติงบประมาณสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว (เงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัว) จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทที่ ๔

การอนุญาตให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามีภาระความรับผิดชอบต่อเด็กในวัยเรียนทุกคนให้ได้รับการศึกษาที่เหมาะสม สำหรับการศึกษาโดยครอบครัว เขตพื้นที่ศึกษาคำนึงอย่างยิ่งว่าครอบครัวจะประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษา มิได้ขึ้นอยู่กับเพียงความพร้อมเชิงกายภาพของครอบครัว แต่ต้องมีความมุ่งมั่น ศรัทธาต่อปรัชญา และวิถีการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ตลอดจนภาระความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษาด้วย นอกจากนี้เขตพื้นที่ศึกษายังดูแลไม่ให้อาจารย์นำการศึกษาโดยครอบครัวมาใช้เป็นเครื่องมือในการให้ผู้เรียนออกจากสถานศึกษา เพื่อจัดการศึกษาโดยครอบครัวด้วยข้ออ้างใด ๆ ที่ไม่เหมาะสม อันมิใช่เจตนารมณ์ของการศึกษาโดยครอบครัว หรือใช้เป็นช่องทางจัดและหรือดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่ขัดต่อเจตนารมณ์ของการศึกษาโดยครอบครัว อันจะนำมาซึ่งผลเสียต่อระบบการศึกษา ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาโดยครอบครัวสนองตอบเจตนารมณ์การจัดการศึกษา และสอดคล้องกับกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗ ครอบครัวจะได้รับอนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการดูแลการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ประเด็นสำคัญในการอนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวมีดังนี้

๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาโดยครอบครัว เพื่อทำหน้าที่พิจารณาแผนการจัดการศึกษาของครอบครัว ประสานงาน ให้การปรึกษา แนะนำ นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน การออกหนังสือรับรอง หรือหลักฐานการจบการศึกษา รวมทั้งการเลิกจัดการศึกษาของครอบครัว

๒. ขั้นตอนการอนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ดำเนินการตามกระบวนการอนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัว ตามเอกสาร และแบบฟอร์มการอนุญาต

๓. เวลาในการยื่นคำขออนุญาต ครอบครัวต้องยื่นขออนุญาตให้สอดคล้องกับปีการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนเอง ถ้าต้องการศึกษาต่อในสถานศึกษาในระดับที่สูงขึ้น และเพื่อความสะดวกในการดำเนินงาน กำหนดให้ครอบครัวยื่นคำขอได้ปีละ ๒ ครั้ง โดยสอดคล้องกับการเปิด-ปิดภาคเรียนของสถานศึกษา

๔. สถานที่ในการยื่นคำขอ ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ครอบครัวมีภูมิลำเนาอยู่

๔.๑ กรณีครอบครัวมีทะเบียนบ้าน และมีถิ่นที่พำอาศัยตามทะเบียนให้ครอบครัวยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตามที่อยู่ในทะเบียนบ้าน

๔.๒ กรณีครอบครัวมีทะเบียนบ้านอยู่ที่หนึ่ง แต่มีถิ่นที่พำอาศัยเป็นปกติในปัจจุบันอยู่อีกที่หนึ่ง ซึ่งจะใช้เป็นสถานที่จัดการศึกษา ให้ครอบครัวยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ถิ่นที่พำอาศัยอยู่นั้น ๆ ดังนี้

๔.๒.๑ หลักฐานที่แสดงว่าบุตรอาศัยอยู่นั้นจริง หรือ

๔.๒.๒ หลักฐานหรือเอกสารจากสถานศึกษาที่รับเด็กเข้าเรียนเมื่ออายุเข้าเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับและจากครอบครัว หรือหนังสือแจ้งผู้ปกครองส่งเด็กที่มีอายุถึงเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ ถ้าเรียนในสถานศึกษา (แบบ บค. ๐๖)

๔.๒.๓ กรณีผู้เรียนลาออกจากการศึกษาในระบบ ให้นำหลักฐานการศึกษา (ปพ.๑) และอื่น ๆ จากสถานศึกษาเดิม ตลอดจนเอกสารการขอย้ายสถานที่เรียนจากสถานศึกษาเดิมด้วย พร้อมทั้งให้แจ้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเดิม ซึ่งอาจต้องดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวกับผู้เรียนที่ยังอยู่ในการศึกษาภาคบังคับ

๕.เมื่อครอบครัวได้รับอนุญาตให้ดำเนินการจัดการศึกษาให้บุตรแล้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ต้องจัดทำทะเบียนผู้เรียนและออกเลขประจำตัวผู้เรียน พร้อมบัตรประจำตัวผู้เรียน

การจัดทำทะเบียนผู้เรียนสำหรับการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีหน้าที่ กำกับ ดูแล ให้ผู้เรียนที่อยู่ในวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษา ทะเบียนผู้เรียนจึงเป็นเอกสารควบคุมที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดขึ้น เพื่อการควบคุมตรวจสอบสถานภาพการเป็นผู้เรียนของบุคคลว่าเกิดขึ้น และสิ้นสุดเมื่อใด

การจัดทำทะเบียนผู้เรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบจัดทำทะเบียนผู้เรียน โดยใช้แบบพิมพ์ที่จัดจำหน่ายโดยองค์การค้ำของคุรุสภา การกรอกเอกสารให้ดำเนินการตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการใช้ทะเบียนผู้เรียนสำหรับการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

การออกเลขประจำตัวของผู้เรียนการศึกษาโดยครอบครัว

เลขที่ที่ออกไว้แก่ผู้เรียนคนใดในทะเบียนผู้เรียน ถือเป็นเลขประจำตัวของผู้เรียนคนนั้น สำหรับการออกแบบบัตรประจำตัวผู้เรียนจากการศึกษาโดยครอบครัว อยู่ในดุลยพินิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

บทที่ ๕

การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

บทบาทหน้าที่ของครอบครัว

๑. ดำเนินการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามแผนการจัดการศึกษาของครอบครัว
๒. ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการวัดผล และประเมินผล ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยประเมินจากพัฒนาการ พฤติกรรม ผลงานจากการปฏิบัติกิจกรรม ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการประเมิน ไปพร้อมกับการปฏิบัติกิจกรรม มีการปรับปรุงแก้ไขไปพร้อมกับการปฏิบัติกิจกรรม มีการปรับกิจกรรม เนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนรู้ไปตามพัฒนาการของผู้เรียน
๓. จัดทำรายงานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งการจัดการเรียนการสอน และสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ตามที่สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากำหนด อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
๔. ปรับปรุงผลการเรียนของผู้เรียน ตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเสนอแนะ

๑. การประเมินผลการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗ มีข้อกำหนด เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน สรุปได้ ดังนี้

๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จะต้องประเมินวิธีการจัดการเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง และออกเอกสารหลักฐานการศึกษา ให้กับผู้เรียนที่ผ่านการประเมิน กรณีการจัดการศึกษาของครอบครัวอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ แจ้งให้ครอบครัวดำเนินการซ่อมเสริม และจัดการวัด และประเมินผลใหม่ภายในระยะเวลาที่กำหนด

๒. ให้ครอบครัวดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการวัด และประเมินผลของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดทำรายงานการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนและสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำหนดอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ในกรณีที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเห็นว่า ครอบครัวที่ได้รับอนุญาตให้จัดการศึกษาไม่จัดการศึกษาตามแผนการจัดการศึกษาที่ได้รับอนุญาต ให้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแนะนำครอบครัวนั้น ปรับปรุงการจัดการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนด หาก ครอบครัวดังกล่าว ไม่ดำเนินการตามคำแนะนำ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เสนอต่อคณะกรรมการเขต พื้นที่การศึกษา เพื่อพิจารณาให้ครอบครัวนั้นเลิกจัดการศึกษา

ดังนั้น จึงถือเป็นภารกิจสำคัญของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่จะต้องให้คำแนะนำ ครอบครัว ในการดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การรับรองคุณภาพผู้เรียน และออกเอกสาร/หลักฐานการศึกษาแก่ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ตามเกณฑ์ นอกจากนี้ จะต้องประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของครอบครัว เพื่อ สร้างความมั่นใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดการศึกษาของครอบครัวด้วย ทั้งนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จะต้องพิจารณาดำเนินการอย่างถูกต้องตามหลักวิชา มีความโปร่งใส ยุติธรรม เพียงตรง และเชื่อถือได้

๒. ขอบข่ายการประเมินผลการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

หลังจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แจ้งผลการพิจารณาอนุญาตให้ครอบครัวจัดการศึกษาแล้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จะมีการติดตามให้คำแนะนำครอบครัว ให้จัดการศึกษาตามแผนการจัดการศึกษาที่ขออนุญาต เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความก้าวหน้าตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป้าหมายในแผนการจัดการศึกษาของครอบครัว ดังนั้น ขอบข่ายการประเมินจึงควรครอบคลุมคุณภาพ ๒ ด้าน ดังนี้

๑. คุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของครอบครัว เป็นการประเมินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการศึกษาของครอบครัว วิธีการบริหารจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ การบันทึกผลการจัดการเรียนรู้

๒. คุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อประเมินความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาของครอบครัว และตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๐ และการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

๓. ภารกิจสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการประเมินผลการจัดการศึกษา

๑. ประเมินผลการเรียนรู้และรับรองคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยประเมินตามเป้าหมายในแผนการจัดการศึกษาของครอบครัว และเป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ด้วยวิธีที่หลากหลาย เช่น จากรายงานผลการประเมินตนเองของครอบครัว แฟ้มสะสมผลงานของผู้เรียน การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้อง การให้ผู้เรียนสาธิต นำเสนอหรือปฏิบัติเพิ่มเติม เป็นต้น กรณีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรแจ้งให้ครอบครัวจัดให้มีการซ่อมเสริมแก่ผู้เรียนและจัดให้มีการประเมินผลใหม่ภายในระยะเวลาที่กำหนด

๒. พิจารณานุมัติผลการศึกษาให้ผู้เรียนจบช่วงชั้น หลังจากครอบครัวจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการศึกษาและผ่านการประเมินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาครบถ้วน เพื่อรับรองว่าผู้เรียนผ่านเกณฑ์การผ่านช่วงชั้น หรือจบการศึกษาภาคบังคับ หรือจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วออกเอกสารหนังสือรับรองหรือหลักฐานการศึกษา ซึ่งได้แก่ ระเบียบแสดงผลการเรียนรู้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับการศึกษาโดยครอบครัว (ปพ. ๑/ค) ประกาศนียบัตรหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับครอบครัว (ปพ.๒/ค) และหรือเอกสารอื่น ซึ่งผู้เรียนจะมีศักดิ์และสิทธิเช่นเดียวกับผู้เรียนที่จบการศึกษาในระบบทุกประการ

๓. การประสานงานให้ผู้เรียนได้เข้ารับการประเมินคุณภาพระดับชาติ ที่จัดสอบโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) สำหรับผู้เรียนที่อยู่สุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงชั้นที่ ๔ (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖) ซึ่งต้องใช้เป็นส่วนหนึ่งของการสมัครเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

๔. แต่งตั้งนายทะเบียนดำเนินงานจัดทำและออกเอกสารหลักฐานการศึกษาสำหรับครอบครัว ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ได้แก่ ระเบียบแสดงผลการเรียนรู้ (ปพ. ๑/ค) ประกาศนียบัตร (ปพ. ๒/ค) แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา (ปพ. ๓/ค) และเอกสารหลักฐานการศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่จะต้องดำเนินการตามข้อกำหนดในคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับเอกสารหลักฐานการศึกษาของครอบครัว และคำอธิบายการจัดทำเอกสารการศึกษานั้น ๆ

เอกสารการศึกษาที่จะต้องดำเนินการในการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดมี ๔ ประเภท ได้แก่

- ๑) ทะเบียนผู้เรียนสำหรับการศึกษาโดยครอบครัว
- ๒) ระเบียบแสดงผลการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับการศึกษาโดยครอบครัว ซึ่งจำแนกเป็นแต่ละช่วงชั้น มีรหัสแนบเอกสารแต่ละช่วงชั้น คือ (ปพ.๑ : ๑/ค) (ปพ.๑ : ๒/ค) (ปพ. ๑ : ๓/ค) (ปพ.๑ : ๔/ค) (ปพ.๒ : บ/ค) (ปพ.๒ : พ/ค)
- ๓) แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับการศึกษาโดยครอบครัว (ปพ.๓ : ๑/ค) (ปพ.๓ : ๒/ค) (ปพ. : ๓/ค) (ปพ.๓ : ๔/ค)

๔. แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการจัดการศึกษาโดยครอบครัว เป็นหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อจะได้ทราบว่า ครอบครัวดำเนินการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ มีความก้าวหน้ามากน้อยเพียงใด รวมทั้งประเมินว่า ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตามกรอบแนวทางของแผนการจัดการศึกษาของครอบครัวและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือไม่ จะตัดสินใจให้ผลการเรียนในระดับใด ตัดสินให้ผ่านช่วงชั้นหรือจบหลักสูตรหรือไม่ การตัดสินใจหรือลงสรุปว่า ครอบครัวจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้หรือไม่นั้น จำเป็นต้องออกแบบหรือกำหนดแนวทางการประเมินที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ ประสบการณ์ ความสำเร็จของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง เชื่อถือได้ และเป็นที่ยอมรับ เพื่อการรับรองคุณภาพผู้เรียนและกระบวนการจัดการเรียนรู้

โดยที่การจัดการศึกษาโดยครอบครัวมีลักษณะที่แตกต่างไปจากการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน เนื่องจากมีความยืดหยุ่น ในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา วิธีการวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา การดำเนินการในแต่ละเรื่องจะต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการ ศักยภาพของผู้เรียน การประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน จึงจำเป็นต้องใช้ข้อมูลที่ได้จากวิธีการและแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ทั้งจากการตรวจสอบหลักฐานร่องรอย หรือจากผลการปฏิบัติจริงที่เกิดขึ้น โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จะดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

๑. กำหนดกรอบการประเมิน โดยวิเคราะห์และเชื่อมโยงแผนการจัดการศึกษาของครอบครัวกับมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน
๒. ประสานงานกับครอบครัว เพื่อแจ้งกรอบการประเมิน และร่วมกันกำหนดค่าน้ำหนัก/หน่วยกิตในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้
๓. เสนอแนะแนวทางในการเก็บหลักฐาน/ร่องรอยการเรียนรู้ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยเสนอแนะให้ครอบครัวดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ จัดทำรายงานการประเมินผลการจัดการศึกษาของครอบครัวในรอบ ๑ ปี คณะผู้ประเมินนัดหมายกำหนดเวลาที่ครอบครัว พร้อมรับการประเมินประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา และผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ในระยะเวลาที่ครอบครัวขอรับการประเมิน หรือเมื่อครบรอบปีที่ครอบครัวจัดการศึกษา

๕. คณะผู้ประเมินตัดสินผลการประเมิน ให้ระดับผลกาเรียน หรือแจ้งให้ครอบครัวทราบ กรณีที่ต้องปรับปรุง

๖. เมื่อผู้เรียนได้รับการประเมินครบตามเกณฑ์แต่ละช่วงชั้น และผ่านเกณฑ์การประเมิน สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษา พิจารณานุมัติให้จบช่วงชั้น พร้อมทั้งออกเอกสาร/หลักฐานการศึกษาให้

อนึ่ง เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จะต้องประเมินเพื่อรับรองคุณภาพของผู้เรียนและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของครอบครัว ดังนั้น คณะผู้ประเมิน สามารถนำผลการดำเนินการในข้อ ๑-๖ มาพิจารณาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาควบคู่ไปด้วย โดย

- ๑) พิจารณาว่า วิธีการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ของครอบครัว สอดคล้องกับแผนที่ขออนุญาตจัดการศึกษาหรือไม่
- ๒) ผลของกิจกรรมทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกันหรือไม่
- ๓) คุณภาพของผู้เรียน บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือไม่
- ๔) คณะผู้ประเมิน นำผลข้างต้นมาพิจารณาว่า ครอบครัวดำเนินการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ จะเสนอแนะให้ปรับปรุงหรือแก้ไขอย่างไร จะพิจารณาอนุญาตให้จัดการศึกษาต่อหรือเพิกถอนการจัดการศึกษา

๕. การตัดสินผลการประเมินการจัดการเรียนรู้โดยครอบครัว

การตัดสินผลการประเมินการจัดการศึกษาโดยครอบครัว เพื่อรับรองว่าผู้เรียนบรรลุผลตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาของครอบครัว เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ นั้น พิจารณาตามเกณฑ์การผ่านช่วงชั้น การจบการศึกษาภาคบังคับ และจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้เรียนจากการศึกษาโดยครอบครัว ที่ถือว่าผ่านการศึกษาแต่ละช่วงชั้น จะต้องมีความสมบัติตามเกณฑ์ผ่านช่วงชั้น การจบการศึกษาภาคบังคับ และการจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามเกณฑ์ที่ครอบครัวและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร่วมกันกำหนด ดังนี้

๑. ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง ๘ กลุ่ม และได้รับการตัดสินผลการเรียนให้ได้ตามเกณฑ์
๒. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน ให้ได้ตามเกณฑ์
๓. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์
๔. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านการประเมินตามเกณฑ์

ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระนั้น จะต้องได้รับการตัดสินให้เป็นระดับผลการเรียนโดยสัมพันธ์กับความสำคัญของค่าน้ำหนัก (หน่วยกิต) ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามโครงสร้างในแผนการจัดการเรียนรู้ของครอบครัว ซึ่งคู่มือนี้ได้เสนอแนะแนวทางการกำหนดค่าน้ำหนัก (หน่วยกิต) โดยวิเคราะห์จากแผนการจัดการศึกษาของครอบครัวให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสะดวกต่อการสรุปผลลงในเอกสารระเบียบแสดงผลการเรียนของครอบครัว (ปพ.๑ : -/ค)

๖. ข้อเสนอแนะการดูแลช่วยเหลือกรณีช่อมเสริม

หากผลการประเมินปรากฏว่าผู้เรียนมีความรู้ไม่เพียงพอตามมาตรฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จะแจ้งให้ครอบครัวทราบเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ครอบครัวดำเนินการช่อมเสริม ทั้งนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรได้ร่วมกับครอบครัวจัดทำแผนการช่อมเสริม และกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการช่อมเสริม ซึ่งไม่ควรเกิน ๑ ปี เมื่อครบกำหนดให้ดำเนินการประเมินใหม่อีกครั้งหนึ่ง ตามรูปแบบที่ได้ตกลงร่วมกันกับครอบครัว

ในช่วงเวลาของการช่อมเสริม หากพิจารณาเห็นว่าครอบครัวควรได้รับความช่วยเหลือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จะแต่งตั้งคณะทำงานประสานความช่วยเหลือ กำกับ ติดตาม คณะทำงานอาจประกอบด้วยนักวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และครอบครัวที่มีประสบการณ์ และประสบความสำเร็จอย่างดีในการจัดการศึกษาโดยครอบครัว เพื่อให้คำแนะนำในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การประเมินผลและการจัดทำแฟ้มผลงาน ทั้งนี้ ควรมีการตรวจสอบทบทวนแฟ้มผลงาน ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นระยะ เช่น ทุก ๓๐ วัน จนกระทั่งเห็นว่าเป็นที่น่าพึงพอใจจึงยุติการช่วยเหลือกำกับติดตาม ก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อครอบครัวที่ต้องการความช่วยเหลือ

เมื่อครบช่วงเวลาของการซ่อมเสริมตามที่กำหนด และมีการประเมินผลใหม่อีกครั้งหนึ่ง ถ้ายังไม่ผ่านอีกและหรือครอบครัวไม่ประสานขอรับการประเมินให้ถือว่าครอบครัวไม่ดำเนินการตามคำแนะนำ ฉะนั้นให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สรุปรายงานสภาพปัญหาเสนอต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพิจารณาเพิกถอนการอนุญาตจัดการศึกษา และให้มีการจัดหาที่เรียนในระบบให้แก่ผู้เรียนต่อไป

๗. การรายงานผลการประเมิน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องแจ้งผลการประเมินการจัดการศึกษาของครอบครัว ให้ครอบครัวทราบโดยเร็ว เพื่อให้ครอบครัวเตรียมจัดทำแผนการจัดการศึกษาสำหรับช่วงชั้นต่อไป

๘. บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เรื่องการเทียบโอนผลการเรียน

๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สร้างความเข้าใจกับครอบครัวเกี่ยวกับแนวทางการพิจารณาเทียบโอนผลการเรียนว่า ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการศึกษาโดยครอบครัวตรงกันหรือเทียบเท่าได้กับผลการเรียนรู้ของรายวิชาใดบ้าง ของสถานศึกษาที่รับเทียบโอน

๒. เมื่อใดที่ครอบครัวตัดสินใจเลิกจัดการศึกษา ครอบครัวต้องแจ้งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบทันที หากผู้เรียนยังไม่จบการศึกษาภาคบังคับ ต้องติดต่อสถานศึกษา เพื่อสมัครเข้าเรียนต่อ ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องติดตามการดำเนินงานของครอบครัว เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาต่อเนื่องจากสถานศึกษาแห่งใดแห่งหนึ่งโดยเร็วที่สุด เช่น ไม่ควรเกิน ๕ - ๑๐ วันทำการ นับแต่วันรับแจ้งเลิกจัดการศึกษา

๓. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำนวยความสะดวกในเรื่อง การออกเอกสารหลักฐานการศึกษา หรือรายงานผลการประเมินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อส่งต่อให้สถานศึกษา นำไปใช้ประกอบการพิจารณาเทียบโอนผลการเรียน

๙. แนวทางการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาโดยครอบครัวสู่การศึกษาในระบบ

ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวทางการเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่การศึกษาในระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดวิธีการพิจารณาเพื่อการเทียบโอนผลการเรียนไว้ ๒ วิธีหลัก คือ

๑. พิจารณาความรู้ ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์ของผู้ขอเทียบโอนจากเอกสารหลักฐานการศึกษาที่แสดงผลการเรียน เช่น ระเบียบแสดงผลการเรียน ผลการประเมินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประกาศนียบัตร ใบรายงานผลการศึกษา สมุดบันทึกผลการเรียนรู้ เป็นต้น

๒. ประเมินความรู้ ความสามารถของผู้เรียนเป็นการเพิ่มเติมด้วยเครื่องมือ และวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประเมินแฟ้มสะสมผลงาน การทดสอบมาตรฐาน การสอบปากเปล่า การปฏิบัติจริง เป็นต้น

สำหรับการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาโดยครอบครัวสู่การศึกษาในระบบ ได้กำหนดแนวปฏิบัติการพิจารณาให้จำนวนหน่วยกิต การยอมรับผลการเรียน การบันทึกผลการเรียนในใบแสดงผลการเรียน และการคิดค่าผลการเรียนเฉลี่ย

๑๐. การเลิกจัดการศึกษาและการย้ายภูมิลำเนา

กรณีเลิกจัดการศึกษา

กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗ ระบุการเลิกจัดการศึกษาโดยครอบครัว มีได้ ๒ กรณี คือ

กรณี ๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีคำสั่งให้เลิกจัดการศึกษาตามคำขอของครอบครัว ดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ ครอบครัวทำหนังสือยื่นต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๑.๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเสนอเรื่อง ในข้อ ๑.๑ ต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาให้ความเห็นชอบ

๑.๓ เมื่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ออกคำสั่งให้เลิกจัดการศึกษาโดยครอบครัว

กรณี ๒ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา มีมติให้เลิกจัดการศึกษา กรณีนี้จะมีขึ้นได้ เมื่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเห็นว่า ครอบครัวที่ได้รับอนุญาตจัดการศึกษา ไม่จัดการศึกษาตามแผนการจัดการศึกษาที่ขออนุญาตไว้ และไม่ปรับปรุงการจัดการศึกษาตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแนะนำภายในระยะเวลาที่กำหนด ดำเนินการดังนี้

๒.๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เสนอคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาให้ครอบครัวนั้น เลิกจัดการศึกษา

๒.๒ เมื่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามีมติให้ครอบครัวเลิกจัดการศึกษา ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ออกคำสั่งให้เลิกจัดการศึกษาโดยครอบครัว และจัดหาที่เรียนใหม่ให้ผู้เรียน

๒.๓ ครอบครัวสามารถดำเนินการอุทธรณ์ หรือฟ้องร้องตามกระบวนการทางกฎหมายได้ หากไม่เห็นด้วยกับมติคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

๑๑. การย้ายภูมิลำเนา

กรณีครอบครัวย้ายที่อยู่อาศัย จากพื้นที่ในความรับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเดิมไปอยู่ในพื้นที่ในความรับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใหม่ ดำเนินการดังนี้

๑. ครอบครัวต้องทำเรื่องแจ้งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเดิมทราบ เพื่อจะได้ดำเนินการส่งต่อเอกสารต่าง ๆ ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใหม่

๒. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเดิมดำเนินการ ดังนี้

๑) เสนอคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาทราบ

๒) ทำหนังสือถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใหม่ พร้อมแนบเอกสารหลักฐานการขออนุญาตจัดการศึกษา และเอกสารการติดตามความก้าวหน้าการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล หลักฐานการศึกษาที่ได้มีการดำเนินการแล้ว เพื่อรับช่วงดูแลการจัดการศึกษาโดยครอบครัวนั้นต่อไป

๓. ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการจำหน่ายผู้เรียนออกจากทะเบียนผู้เรียน ตามแนวปฏิบัติในคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การใช้ทะเบียนผู้เรียนสำหรับการศึกษาโดยครอบครัว

๑๒. สิทธิในการเข้าร่วมกิจกรรมและอื่น ๆ

ผู้เรียนจากการศึกษาโดยครอบครัว อาจประสงค์หรือมีความจำเป็นที่จะต้องเข้าร่วมกิจกรรม หรือใช้สิทธิบางประการ เช่นเดียวกับผู้เรียนในระบบโรงเรียน ทั้งนี้ โดยมีแนวปฏิบัติสำหรับแต่ละกรณี ดังนี้

๑๓. บัตรประจำตัวผู้เรียน

หลังจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุญาตให้ครอบครัวจัดการศึกษาแล้ว สำนักงานจะเป็นผู้ออกบัตรประจำตัวให้แก่ผู้เรียน โดยเลขประจำตัวของผู้เรียนให้เป็นไปตามลำดับที่ของการได้รับการอนุมัติจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการติดต่อกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในโอกาสต่อไป

๑๔. การประเมินผลการเรียนรู้รายขอระดับชาติ

เนื่องจากผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนที่เรียนในชั้นปีสุดท้าย ของแต่ละช่วงชั้น ได้แก่ ป.๓ ป.๖ ม.๓ และ ม.๖ จะต้องเข้ารับการประเมินผลการเรียนรู้รายขอระดับชาติ ที่จัดขึ้นโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เพื่อประโยชน์ในการสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียน และการได้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อการพัฒนาคุณภาพ ตลอดจนเพื่อนำไปใช้ในการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ หรืออื่น ๆ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งมีผู้เรียนจากการศึกษาโดยครอบครัวจะทำหน้าที่แจ้งต่อสถาบันฯ เพื่อทราบจำนวน และครอบครัวจะเป็นผู้นำผู้เรียนเข้ารับการประเมินตามกำหนด เช่นเดียวกับนักเรียนในระดับเดียวกัน

๑๕. การอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัว

ผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ จะได้รับการอุดหนุนค่าใช้จ่ายและลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๐ ทั้งนี้การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนดังกล่าว สามารถดำเนินการได้ตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด ครอบครัวที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวสามารถติดต่อกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ครอบครัวจดทะเบียนจัดการศึกษาอยู่ เพื่อสอบถามรายละเอียดในการขอรับเงินอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนได้

๑๖. โครงการสนับสนุนการจัดการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ๑๕ ปี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดสรรงบประมาณโครงการสนับสนุนการจัดการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ๑๕ ปี ให้แก่ผู้เรียนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยบุคคล ครอบครัว/สถานประกอบการ รวม ๓ รายการ คือ

- ค่าหนังสือเรียน
- ค่าอุปกรณ์การเรียน
- ค่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

บทที่ ๖

สรุป

กระบวนการขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ ดำเนินการตามกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยมีกระบวนการขั้นตอนในการขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ดังนี้

๑. ครอบครัวยื่นแบบแสดงความประสงค์ขอจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พร้อมร่างแผนการจัดการศึกษาของครอบครัว ภายในระยะเวลาที่กำหนด
 - ภาคเรียนที่ ๑ ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ - ๑๕ มีนาคม ของปี
 - ภาคเรียนที่ ๒ ตั้งแต่วันที่ ๑ - ๓๑ สิงหาคม ของปี
๒. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ ตรวจสอบที่จัดการศึกษา และประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว
๓. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ ร่วมกับครอบครัวจัดทำแผนการจัดการศึกษา ให้คำปรึกษา แนะนำที่เหมาะสมในการส่งเสริมคุณภาพ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล
๔. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พิจารณาแผนการจัดการศึกษาของครอบครัว และแจ้งผลการพิจารณาแผนการจัดการศึกษาของครอบครัว
๕. ครอบครัวส่งแบบคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ พร้อมหลักฐานต่าง ๆ รายละเอียดประกอบคำขออนุญาต
 - ๕.๑ สำเนาทะเบียนบ้านของบิดา มารดา และผู้เรียน
 - ๕.๒ สำเนาบัตรประชาชนของบิดา มารดา
 - ๕.๓ สำเนาบัตรประชาชนของผู้เรียน (ถ้ามี)
 - ๕.๔ สำเนาทะเบียนบ้าน และสำเนาบัตรประชาชนของผู้รับมอบจัดการศึกษา (กรณีมอบอำนาจให้ผู้อื่นจัดการศึกษา)
 - ๕.๕ สำเนาสูติบัตรของผู้เรียน
 - ๕.๖ สำเนาวุฒิการศึกษาของผู้จัดการศึกษา ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า
 - ๕.๗ สำเนาระเบียนแสดงผลการเรียน (ปพ.๑) (สำหรับเด็กที่เคยเรียนในระบบและหนังสือขอย้ายสถานศึกษา) หรือผลการประเมินพัฒนาการผู้เรียนระดับปฐมวัย
 - ๕.๘ ที่ตั้งและแผนผังสถานที่ซึ่งใช้จัดการศึกษา
 - ๕.๙ แผนการจัดการศึกษาของครอบครัว ที่ผ่านการพิจารณาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ ถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

๖. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ จัดประชุมคณะกรรมการพิจารณาการขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อตรวจสอบคำขออนุญาตจัดการศึกษา คุณสมบัติของผู้ขอจัดการศึกษา แผนการจัดการศึกษา และเอกสารหลักฐานประกอบ

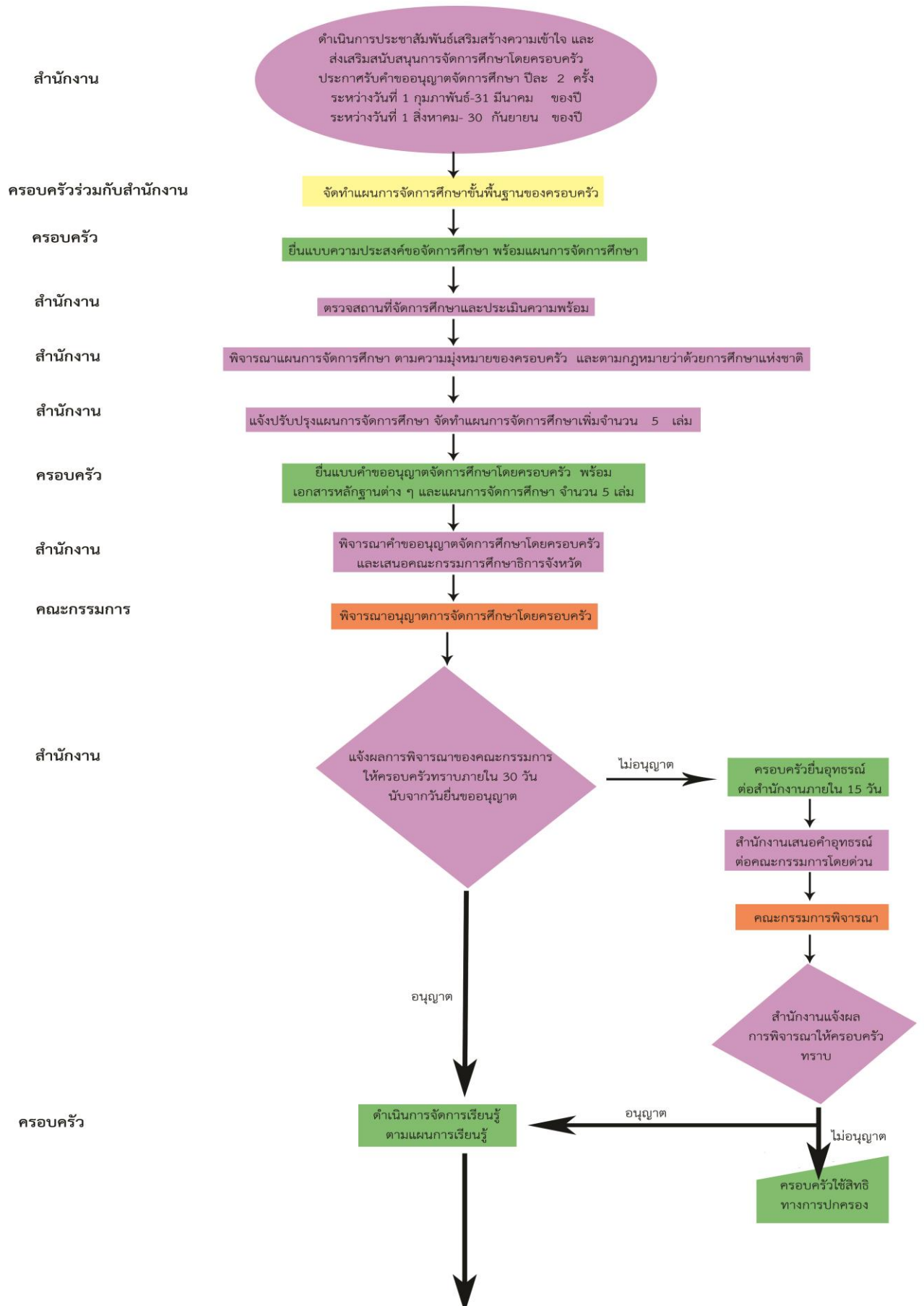
๗. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ เสนอคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พร้อมแผนการจัดการศึกษา ไปยังสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ดังนี้

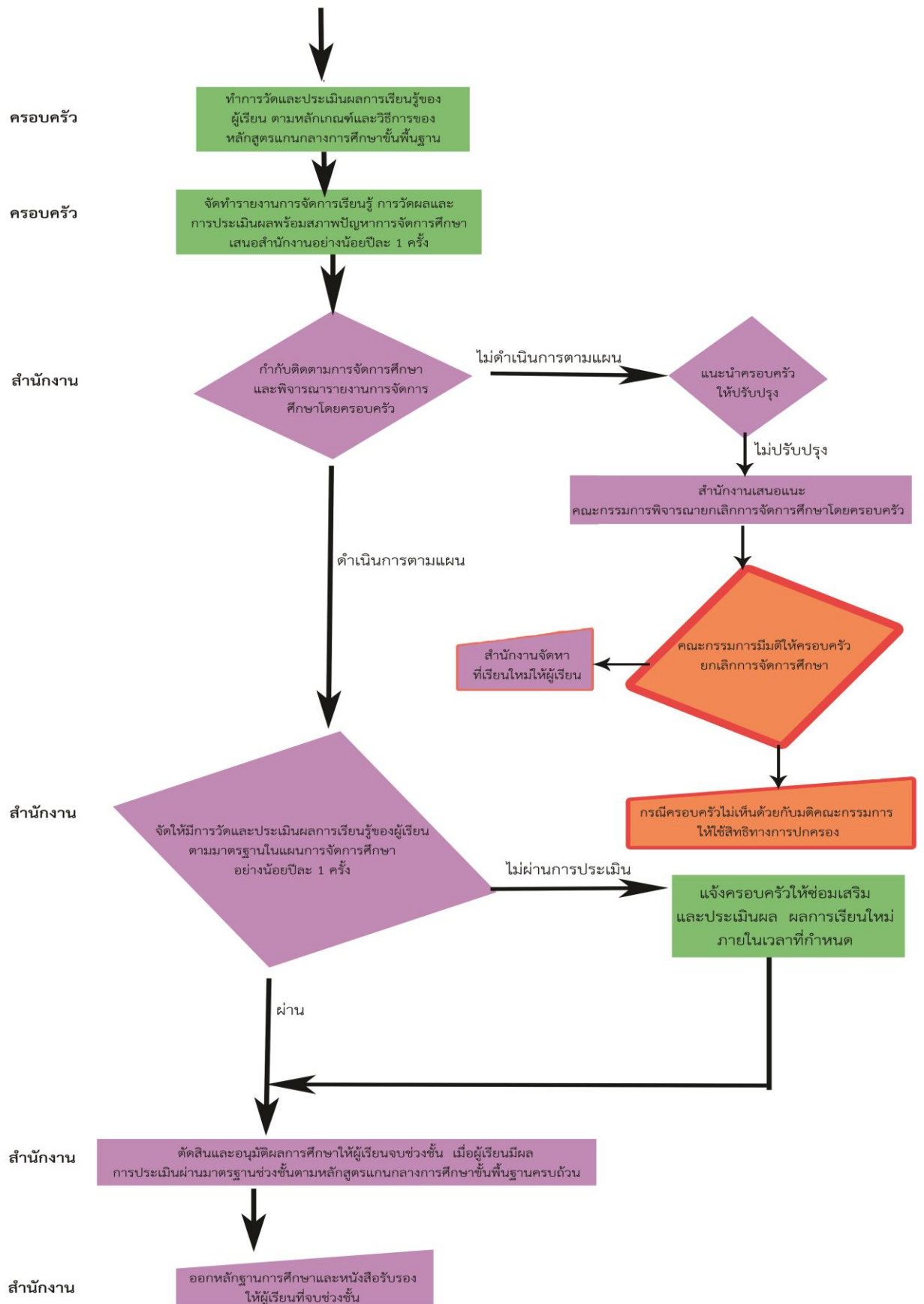
๗.๑ คณะอนุกรรมการพัฒนาการจังหวัดเชียงใหม่ประชุมพิจารณากลับกรองคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

๗.๒ คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ ประชุมพิจารณาให้ความเห็นชอบอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

๘. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ แจ้งผลการพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้จัดการศึกษาของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่แก่ครอบครัวที่ยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งมติคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ และให้ดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวตามแผนการจัดการศึกษาของครอบครัว และดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ.

แผนภูมิขั้นตอนการดำเนินการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

ภาคผนวก

**กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
และเอกสารหลักฐานอ้างอิง**

ตัวอย่าง

โครงสร้างการจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

๑. ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัว

- ชื่อ-สกุล บิดา มารดา วุฒิการศึกษา / ประสบการณ์ อาชีพ ที่อยู่
- เหตุผลในการจัดการศึกษาของครอบครัว

๒. ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน

- ชื่อ-สกุล อายุ ประวัติการศึกษา
- พัฒนาการของผู้เรียน เป็นส่วนที่ระบุพัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียน ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ความถนัด ความสนใจ ความสามารถพิเศษ ลักษณะพิเศษเฉพาะตัวผู้เรียนที่สะท้อนให้เห็นถึง แนวฉลาด หรือความถนัดเป็นพิเศษที่ควรได้รับการส่งเสริม สนับสนุนเพิ่มเติม

๓. ระดับการศึกษาที่จัด

- ระบุว่าประสงค์จะจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือเฉพาะระดับใดก่อน
(ก่อนประถมศึกษา/ประถมศึกษา/มัธยมศึกษาตอนต้น)

๔. จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ครอบครัวยึดตามจุดหมาย สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้วเพิ่มเติมจุดมุ่งหมายตามความคาดหวัง ความเชื่อ ของครอบครัว และหรือตามความถนัด ความสนใจตามศักยภาพของผู้เรียน

- จุดหมาย
- สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๕. รูปแบบการจัดการศึกษา ให้ระบุว่าประสงค์จะจัดการศึกษารูปแบบใด เช่น

- ๑) จัดการศึกษาแบบมีข้อตกลงร่วมกับโรงเรียน โดยเข้าไปใช้ทรัพยากรในโรงเรียนหรือเข้าไปทำกิจกรรมร่วมกัน เนื่องจากต้องการให้บุตรได้มีความรู้และประสบการณ์ที่สามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบโรงเรียน
- ๒) จัดการศึกษาแบบครอบครัวเดียว มีความสนใจเฉพาะด้าน
- ๓) จัดการศึกษาแบบกลุ่มครอบครัวที่มีแนวคิดคล้ายๆ กัน เป็นการช่วยเสริมพัฒนาการของบุตร
- ๔) จัดการศึกษาแบบรวมศูนย์ จัดการแบบศูนย์การเรียน เนื่องจากต้องการให้บุตรมีสังคม พ่อแม่ทำงานนอกบ้านทั้งคู่ จึงมอบหมายให้ผู้ที่มีความเหมาะสมมาทำหน้าที่จัดกระบวนการเรียนรู้

๖. การจัดสาระการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้หรือเนื้อหาสาระเป็นองค์ความรู้ ทักษะ และค่านิยมที่ผู้เรียน ควรเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้จัดการศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนแยกรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรืออาจหลอมรวมบูรณาการเป็นกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม เช่น กลุ่ม ประสบการณ์ความรู้ในธรรมชาติฯ

การจัดสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายการพัฒนาผู้เรียน ที่สอดคล้องกับศักยภาพ ตามความถนัด/ความสนใจ/ความสามารถพิเศษ และความต้องการพิเศษของผู้เรียน อาจมีจุดเน้นการเรียนรู้ ที่มากกว่ากันในแต่ละสาระหรือกลุ่มประสบการณ์การเรียนรู้ แสดงเป็นสัดส่วน คำร้อยละ ในแต่ละกลุ่ม ประสบการณ์ ให้แสดง เป้าหมายคุณภาพผู้เรียนที่มุ่งหวัง เชื่อมโยงกับความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะสำคัญที่ ระบุไว้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณภาพตามหลักสูตร และเหมาะสมกับลักษณะเฉพาะ ธรรมชาติการเรียนรู้ ความถนัด ความสนใจ โดยสามารถจัดเวลาเรียนเป็นรายภาค รายปี หรือช่วงชั้นก็ได้

๖.๑ รายวิชา ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้

- วิชาภาษาไทย
- วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
-วิชาหน้าที่พลเมือง
-วิชาประวัติศาสตร์
- วิชาคณิตศาสตร์
- วิชาวิทยาศาสตร์
- วิชาภาษาอังกฤษ
- วิชาศิลปะ
- วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี
- วิชาสุขศึกษา และพลศึกษา

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กำหนดให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อาจทั้ง ๓ ประเภท ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง หรือกิจกรรมอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

๑. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ

๒. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมมุ่งพัฒนาความมีระเบียบ วินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี มีความรับผิดชอบ ได้แก่

-กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร ชุมนุม ชมรม

๓. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่น ตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร

-อาจประสานเพื่อขอความร่วมมือจากสถานศึกษา/สถาบันต่างๆ ให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมได้

๗. การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ระบุนิเวศการจัดการเรียนรู้ของครอบครัว ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ของการจัดการศึกษา และสาระการเรียนรู้ ที่ครอบครัวกำหนด เช่น ทำโครงการ ศึกษาแหล่งเรียนรู้ การปฏิบัติจริงทำกิจกรรมร่วมกับผู้เรียนในระบบโรงเรียน ทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้อื่น ๆ

โครงสร้างเวลาเรียน สามารถจัดเวลาเรียนเป็นรายภาค รายปี หรือช่วงชั้นได้

การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ สามารถพิจารณาจัดได้ ๒ ลักษณะ คือ

๑. **ที่เป็นการศึกษาในระบบ** โดยเวลาเรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้/กลุ่มประสบการณ์ สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม

๒. **ที่เป็นศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัย** โดยเวลาเรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้/กลุ่มประสบการณ์ สามารถยืดหยุ่นตามบริบท จุดเน้น ปรัชญาของการจัดการศึกษาแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

โครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐาน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ระดับประถมศึกษา เวลาเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑- ๖ ทั้งหมดทุกรายวิชา ไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ชั่วโมง/ปี เวลาเรียนในรายวิชา/กิจกรรมที่จัดเพิ่มเติม ตามความพร้อมและจุดเน้น ปีละไม่น้อยกว่า ๔๐ ชั่วโมง เวลาเรียนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปีละ ๑๒๐ ชั่วโมง/ปี

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เวลาเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ เรียนรายวิชาพื้นฐานและ
เพิ่มเติมเป็นรายวิชาพื้นฐาน ๖๖ หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติม ปีละไม่น้อยกว่า ๑๑ หน่วยกิต เวลาเรียน
ทั้งหมดไม่น้อยกว่า ๑,๒๐๐ ชั่วโมง/ปี เวลาเรียนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปีละ ๑๒๐ ชั่วโมง/ปี

ตัวอย่าง

แบบฟอร์มการจัดทำแผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

๑. ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัว

ชื่อ-สกุล บิดา.....วุฒิการศึกษา.....

ประสบการณ์.....

อายุ.....ปี อาชีพ

ที่อยู่

ชื่อ-สกุล มารดาวุฒิการศึกษา

ประสบการณ์.....

อายุ ปี อาชีพ.....

ที่อยู่

๒. ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน

๒.๑ ระบุข้อมูลของผู้เรียน

ชื่อ-สกุล ผู้เรียน.....

วัน เดือน ปีเกิด

ประวัติการศึกษา (กรณีเรียนในระบบโรงเรียนมาก่อน)

๒.๒ พัฒนาการของผู้เรียน (ระบุการพัฒนาการของผู้เรียน/ความสามารถพิเศษ/ความต้องการพิเศษ)

พัฒนาการตามวัย

พัฒนาการตามความสามารถพิเศษ

พัฒนาการตามความต้องการพิเศษ

๓. ระดับการศึกษาที่จัด

.....

เหตุผลในการจัดการศึกษาของครอบครัว

.....

.....

๔. จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

.....

๕. รูปแบบการจัดการศึกษา (โปรดระบุ)

จัดการศึกษาแบบครอบครัวเดียว เนื่องจากไม่สามารถร่วมกิจกรรมกับกลุ่มบ้านเรียน หรือครอบครัวอื่น และมีความสนใจเฉพาะด้านแตกต่างกัน

จัดการศึกษาแบบมีข้อตกลงร่วมกับโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่น โดยมีการเข้าไปใช้ทรัพยากรในโรงเรียนหรือเข้าไปทำกิจกรรมร่วมกัน เนื่องจากต้องการให้บุตรได้มีความรู้ประสบการณ์ที่สามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบโรงเรียน

จัดการศึกษาแบบกลุ่มครอบครัวที่มีแนวคิดคล้ายๆกัน เป็นการจำลองสังคมเล็กๆ เชื่อว่าการเชื่อมโยงกับกลุ่มเป็นการช่วยเสริมพัฒนาการของบุตรได้

อื่นๆ (ระบุ)

๖. โครงสร้างเวลาเรียน

.....
.....

๗. การจัดกลุ่มสาระการเรียนรู้/กลุ่มประสบการณ์

.....
.....

๘. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

.....
.....

๙. การจัดกระบวนการเรียนรู้

.....
.....

๑๐. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

.....
.....

๑๑. อื่นๆ (ครูบคร้วสามารถเพิ่มเติมรายละเอียดที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนได้)

.....
.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้/ กลุ่มประสบการณ์	เป้าหมายคุณภาพ ผู้เรียนที่มุ่งหวัง ภาคเรียน/ชั้นปี/ ช่วงชั้น	กิจกรรมการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	หลักฐานร่องรอย จากการเรียนรู้

ตัวอย่าง ตาราง โครงสร้างเวลาเรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 6

สาระการเรียนรู้	เวลาเรียน					
	ระดับประถมศึกษา (ชม./ปี)					
	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
1. ภาษาไทย	200	200	200	160	160	160
2. คณิตศาสตร์	200	200	200	160	160	160
3. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	80	80	80	80	80	80
4. สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม	80	80	80	80	80	80
-ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตใน สังคม เศรษฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ -ประวัติศาสตร์						
5. ศิลปะ	80	80	80	80	80	80
6. สุขศึกษาและพลศึกษา	80	80	80	80	80	80
7. การงานอาชีพ	40	40	40	80	80	80
8. ภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ)	200	200	200	120	120	120
รวมเวลาเรียนพื้นฐาน	880	880	880	840	840	840
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	(120)	(120)	(120)	(120)	(120)	(120)
1. กิจกรรมแนะแนว	40	40	40	40	40	40
2. กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	40	40	40	40	40	40
3. กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	40	40	40	40	40	40
รายวิชา/กิจกรรมเพิ่มเติม (ตาม ความพร้อมและจุดเน้น)				(ปีละไม่	น้อยกว่า	40 ชั่วโมง)
.....	-	-	-	40	40	40
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	1,00	1,000	1,000	1,040	1,040	1,040
	ไม่น้อยกว่า 1,000 ชั่วโมง/ปี					

ตัวอย่าง ตาราง โครงสร้างเวลาเรียน ระดับมัธยมศึกษา (ม.1-6)

สาระการเรียนรู้	เวลาเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			เวลาเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
	ม.1	ม.2	ม.3	ม.4 – 6
1. ภาษาไทย	3 นก.	3 นก.	3 นก.	6 นก.
2. คณิตศาสตร์	3 นก.	3 นก.	3 นก.	6 นก.
3. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3 นก.	3 นก.	3 นก.	6 นก.
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	(4 นก.)	(4 นก.)	(4 นก.)	(8 นก.)
-ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม	} 3 นก.	3 นก.	3 นก.	6 นก.
เศรษฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ -ประวัติศาสตร์				
5. ศิลปะ	2 นก.	2 นก.	2 นก.	3 นก.
6. สุขศึกษาและพลศึกษา	2 นก.	2 นก.	2 นก.	3 นก.
7. การงานอาชีพ	2 นก.	2 นก.	2 นก.	3 นก.
8. ภาษาต่างประเทศ	3 นก.	3 นก.	3 นก.	6 นก.
รวมเวลาเรียนพื้นฐาน	22 นก.	22 นก.	22 นก.	41 นก.
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	(120)	(120)	(120)	(360)
1. กิจกรรมแนะแนว	40	40	40	120
2. กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	40	40	40	120
3. กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	40	40	40	120
รายวิชา/กิจกรรมเพิ่มเติม (ตามความ พร้อมและจุดเน้น)	-ปีละไม่	น้อยกว่า	200 ชม.	ไม่น้อยกว่า
.....	5 นก.	5 นก.	5 นก.	1,600 ชั่วโมง
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	30 นก.	30 นก.	30 นก.	รวม 3 ปี ไม่น้อยกว่า
	ไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมง/ปี (30 นก./ปี)			3,600 ชั่วโมง

ตัวอย่าง

ตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใน ๑ สัปดาห์

เวลา \ วัน	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์	อาทิตย์
๗.๓๐-๘.๐๐	ออกกำลังกาย	ออกกำลังกาย	ออกกำลังกาย	ออกกำลังกาย	ออกกำลังกาย	ออกกำลังกาย	ออกกำลังกาย
๘.๐๐-๘.๕๐	คณิต	คณิต	สังคม	ภาษาไทย	ประวัติศาสตร์	ศิลปะ	พักผ่อน
๙.๐๐-๑๐.๐๐	วิทย์	อังกฤษ	อังกฤษ	วิทย์	สังคม	ศิลปะ	พักผ่อน
๑๐.๐๐-๑๐.๓๐	พัก	พัก	พัก	พัก	พัก	พัก	
๑๐.๓๐-๑๑.๓๐	ภาษาไทย	ภาษาไทย	ภาษาไทย	คณิต	คณิต	พัฒนาผู้เรียน	เข้าวัดทำบุญ
๑๑.๓๐ - ๑๒.๓๐	พักกลางวัน	พักกลางวัน	พักกลางวัน	พักกลางวัน	พักกลางวัน	พักกลางวัน	พักกลางวัน
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	ภาษาอังกฤษ	วิทย์	สุขศึกษา	ภาษาอังกฤษ	วิทย์	พัฒนาผู้เรียน	พักผ่อน
๑๓.๓๐-๑๔.๓๐	พละ	สังคม	ภาษาอังกฤษ	งานอาชีพ	เทคโนโลยี	พัฒนาผู้เรียน	ดูแลสัตว์เลี้ยงและต้นไม้
๑๔.๓๐-๑๕.๐๐	พัก	พัก	พัก	พัก	พัก	พัก	
๑๕.๐๐-๑๖.๐๐	เล่นกีฬา	เล่นกีฬา	เล่นกีฬา	เล่นกีฬา	เล่นกีฬา	เล่นกีฬา	เล่นกีฬา

**** จำนวนเวลาเรียน ในตารางเรียน ต้องสอดคล้องกับโครงสร้างเวลาเรียน

หมายเหตุ รายละเอียดสาระและกิจกรรม กำหนดตามสัดส่วนน้ำหนัก(%) อย่างยืดหยุ่นตามธรรมชาติของผู้เรียน ตามกรอบสาระการเรียนรู้ / กลุ่มประสบการณ์ ที่จัดไว้ในแต่ละระดับชั้นของแผนการจัดการศึกษาของครอบครัว

.....

แบบแสดงความประสงค์ขอจัดการศึกษาและจัดทำแผนการศึกษาโดยครอบครัว
ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ก่อนยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษา ตามกฎกระทรวง ข้อ ๒(๗)

เขียนที่.....

วันที่เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง แสดงความประสงค์ขอจัดการศึกษาและจัดทำแผนการศึกษาโดยครอบครัว

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒

ด้วยข้าพเจ้า(นาย,นาง,นางสาว).....

เลขประจำตัวประชาชน.....มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่พำอาศัยเป็นปัจจุบัน

อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวงอำเภอ

จังหวัด มีความประสงค์ขอจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ให้แก่

ด.ช./ด.ญ.เลขประจำตัวประชาชน.....

เกี่ยวข้องเป็น.....ระดับการศึกษา ชั้น.....

ตั้งแต่ปีการศึกษาสถานที่จัดการศึกษา.....

ในการนี้ข้าพเจ้ามีความประสงค์จะขอจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว
ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามองค์ประกอบของแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว
เพื่อขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวต่อไป รายละเอียดตามร่างแผนการจัดการศึกษาที่แนบ
มาพร้อมหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ลงชื่อ.....ผู้ยื่นคำขอ

(.....)

โทรศัพท์.....

ID Line

Email.....

แบบยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

เขียนที่.....
.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง ขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒

ด้วยข้าพเจ้าอายุ.....ปี

วุฒิการศึกษา..... เลขประจำตัวประชาชน.....

อาชีพ.....

ที่อยู่ปรากฏตามทะเบียนบ้าน.....

ถิ่นที่พำอาศัยเป็นประจำอยู่ในปัจจุบัน.....

มีความประสงค์ขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ให้แก่

๑
.....

เลขประจำตัวประชาชน.....เกี่ยวข้องกับ.....

ในระดับการศึกษา/ประเภท.....ตั้งแต่ปีการศึกษา..... เป็นต้นไป

มีความประสงค์ขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ให้แก่

นาย,นางสาว ,นางอายุ.....ปี

เลขประจำตัวประชาชน..... วุฒิการศึกษา.....

สถาบัน.....ปี พ.ศ.

อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

สถานที่ซึ่งใช้จัดการศึกษาเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด เชียงใหม่

พร้อมนี้ได้แนบเอกสารประกอบการพิจารณามาแล้ว ดังนี้

- สำเนาทะเบียนบ้านของบิดา มารดา และผู้เรียน
- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของบิดา มารดา และผู้เรียน(ถ้ามี)
- สูติบัตร(ของผู้เรียน)
- สำเนาหลักฐานวุฒิการศึกษาของผู้เรียนที่เคยเรียน (ปพ.๑)
- สำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้รับมอบจัดการศึกษา(ถ้ามี)
- สำเนาวุฒิการศึกษาของผู้จัดการศึกษา
- ที่ตั้งและแผนผังสถานที่ซึ่งใช้จัดการศึกษา
- แผนการจัดการศึกษา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ลงชื่อ.....ผู้ยื่นคำขอ

(.....)

หนังสือมอบอำนาจ

เขียนที่.....
.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง ขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

โดยหนังสือฉบับนี้ ข้าพเจ้าอายุ.....ปี
เลขประจำตัวประชาชน เชื้อชาติ สัญชาติ
ที่อยู่ปรากฏตามทะเบียนบ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ
จังหวัดหมายเลขโทรศัพท์.....ID line
มีความเกี่ยวข้องเป็นของ (เด็กชาย/เด็กหญิง)
เลขประจำตัวประชาชน.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
ตำบลอำเภอ.....จังหวัด

ได้มอบอำนาจให้ (นาย/นาง/นางสาว)
เลขประจำตัวประชาชนอายุ.....ปี เชื้อชาติ..... สัญชาติ.....
ที่อยู่ปรากฏตามทะเบียนบ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบลอำเภอ
จังหวัดหมายเลขโทรศัพท์.....ID line
เป็นผู้มีอำนาจจัดการดูแลเด็กในความปกครองแก่ (เด็กชาย/เด็กหญิง).....
ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวแทนข้าพเจ้าจนเสร็จการ และข้าพเจ้ายอมรับผิดชอบในการที่
ผู้รับมอบอำนาจของข้าพเจ้ากระทำลงไปเสมือนหนึ่งข้าพเจ้าได้กระทำด้วยตนเอง เพื่อเป็นหลักฐานข้าพเจ้าได้
ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยานในที่นี้แล้ว

ลงชื่อผู้มอบอำนาจ
(.....)

ลงชื่อผู้รับมอบอำนาจ
(.....)

ลงชื่อ พยาน
(.....)

ลงชื่อ พยาน
(.....)

หมายเหตุ แนบสำเนาบัตรประชาชนของผู้มอบอำนาจ

แบบขอยกเลิกเป็นผู้จัดการศึกษาโดยครอบครัว (กรณีครอบครัวขอยกเลิกเอง)

บ้านเลขที่.....
.....

วันที่เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง ขอยกเลิกเป็นผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ ที่ ศธ ๐๔๐๔๘/.....

เรื่อง อนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ตามมติ กศจ.เชียงใหม่

ตามที่ข้าพเจ้า..... ได้รับอนุญาตให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โดยครอบครัว ให้แก่ (เด็กชาย/เด็กหญิง)..... ระดับการศึกษา
ชั้น..... เมื่อปีการศึกษา ๒๕..... เป็นต้นไป นั้น

บัดนี้ ข้าพเจ้ามีความประสงค์ขอยกเลิกการเป็นผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว
ให้แก่เด็กหญิง) ผู้เรียนระดับชั้น.....

เนื่องจาก(ระบุเหตุผล).....

และได้แจ้งให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าศึกษาต่อในระบบโรงเรียน หรือจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวต่อไป

จึง เรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

แบบขอยกเลิกจัดการศึกษาโดยครอบครัว (กรณีครอบครัวขอยกเลิกเอง)

บ้านเลขที่.....
.....

วันที่เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง ขอยกเลิกจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ ที่ ศธ ๐๔๐๔๘/.....

เรื่อง อนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ตามมติ กศจ.เชียงใหม่

ตามที่ข้าพเจ้า..... ได้รับอนุญาตให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โดยครอบครัว ให้แก่ (เด็กชาย/เด็กหญิง)..... ระดับการศึกษา
ชั้น..... เมื่อปีการศึกษา เป็นต้นไป นั้น

บัดนี้ ข้าพเจ้ามีความประสงค์ขอยกเลิกจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ให้แก่
(เด็กชาย/เด็กหญิง) ผู้เรียนระดับชั้น.....
เนื่องจาก(ระบุเหตุผล).....(ย้ายสถานศึกษา หรือ จบช่วงชั้น (๑.๓ /ป.๖) จึงได้
ส่งเด็กเข้าศึกษาต่อในระบบโรงเรียน (ระบุชื่อโรงเรียน - ที่อยู่) หรือเข้าเรียนการศึกษาโดยครอบครัว
สังกัดอื่น /เข้าเรียนในศูนย์การเรียนสังกัดอื่น (ระบุชื่อครอบครัว/ ศูนย์การเรียน สังกัด.....) เรียบร้อยแล้ว
เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นาง/นาย.....)

ผู้ได้รับอนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

ตัวอย่าง

คำสั่งให้เลิกจัดการศึกษาโดยครอบครัว (กรณีครอบครัวขอยกเลิกเอง)

คำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....

ที่/.....

เรื่อง ให้เลิกจัดการศึกษาโดยครอบครัว

ตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....อนุญาตให้ นาย, นาง,
นางสาวจัดการศึกษาโดยครอบครัว แก่ (๑.๓., ๓.๔., นาย, นางสาว/
ระดับการศึกษา / ประเภท).....

ตามหนังสือ เลขที่.....ลงวันที่เดือน.....พ.ศ.....

บัดนี้ นาย, นาง, นางสาว ได้ยื่นคำขอยกเลิกการจัดการ
การศึกษาโดยครอบครัว เนื่องจาก.....

อาศัยอำนาจตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว
พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๘ (๑) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....จึงยกเลิก
การจัดการศึกษาโดยครอบครัว ของ นาย, นาง, นางสาว.....

ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

(.....)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

หน้า ๑๖
เล่ม ๑๒๑ ตอนที่ ๑๖ ก ราชกิจจานุเบกษา ๒ กันยายน ๒๕๖๓

กฎกระทรวง

ว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

พ.ศ. ๒๕๖๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“จัดการศึกษา” หมายความว่า การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวแก่ผู้เรียน

“ครอบครัว” หมายความว่า บิดามารดา หรือบิดาหรือมารดาซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง หรือผู้ปกครองคนประมุขตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“ผู้จัดการศึกษา” หมายความว่า บุคคลในครอบครัวหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากครอบครัวนั้น ให้จัดการศึกษา

“ผู้เรียน” หมายความว่า บุตรหรือบุคคลผู้อยู่ในปกครองของครอบครัว

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ครอบครัวมีภูมิลำเนา

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

ข้อ ๒ ให้ครอบครัว ซึ่งประสงค์จะจัดการศึกษาเป็นคำขออนุญาตจัดการศึกษาคงสำนักงาน คำขออนุญาตความวรรคหนึ่ง ต้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อ ชื่อสกุลของครอบครัว

(๒) ชื่อ ชื่อสกุลของผู้เรียน

(๓) อำนาจหรือภาพถ่ายทะเบียนบ้านของครอบครัวและผู้เรียน
(๔) ที่ตั้งและแผนผังสถานที่ซึ่งใช้จัดการศึกษา
(๕) อำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษา ไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าของผู้จัดการศึกษา
เว้นแต่ผู้จัดการศึกษาคำนวณประเมินโดยสำนักงานว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์
ในการจัดการศึกษา

(๖) ระดับและประเภทการจัดการศึกษา

(๗) แผนการจัดการศึกษาที่ครอบครัวและสำนักงานร่วมกันกำหนดตามความมุ่งหมาย หลักการ
และแนวทางการจัดการศึกษาดำเนินการว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

ข้อ ๓ ให้สำนักงานเสนอคำขออนุญาตจัดการศึกษาให้คณะกรรมการพิจารณาโดยเร็วและ
แจ้งผลการพิจารณาคำขออนุญาตจัดการศึกษาแก่ครอบครัวที่ยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาภายในสามสิบวัน
นับแต่วันที่ได้รับคำขออนุญาตจัดการศึกษาดำเนินการข้อ ๒

ข้อ ๔ ในกรณีที่สำนักงานเห็นว่า ครอบครัวที่ได้รับอนุญาตจัดการศึกษาได้ ไม่จัดการศึกษา
ตามแผนการจัดการศึกษาดำเนินการข้อ ๒ (๗) ให้สำนักงานแนะนำให้ครอบครัวนั้นปรับปรุงการจัดการศึกษา
ภายในระยะเวลาที่กำหนด หากครอบครัวดังกล่าวไม่ดำเนินการตามคำแนะนำ ให้สำนักงานเสนอต่อ
คณะกรรมการ เพื่อพิจารณาให้ครอบครัวนั้นเลิกจัดการศึกษา

ข้อ ๕ ให้ครอบครัวดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักเกณฑ์และ
วิธีการวัดผลและประเมินผลของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดทำรายงานการวัดผลและประเมินผล
การเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งการจัดการเรียนการสอน และสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา
ตามที่สำนักงานกำหนดอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๖ ให้สำนักงานจัดให้มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ในกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านการวัดผลและประเมินผลตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานแจ้งให้ครอบครัว
จัดให้มีการเรียนซ่อมเสริมแก่ผู้เรียนนั้น และจัดให้มีการวัดผลและประเมินผลใหม่ภายในระยะเวลาที่
สำนักงานกำหนด

ข้อ ๗ ให้สำนักงานออกหนังสือรับรองหรือหลักฐานการจบการศึกษาแก่ผู้เรียนที่ผ่านการวัดผล
และประเมินผลตามข้อ ๖

- ข้อ ๘ การเด็กจัดการศึกษาโดยครอบครัวอาจมีได้ในกรณีดังต่อไปนี้
- (๑) สำนักงานมีคำสั่งให้เด็กจัดการศึกษาค่าขอของครอบครัว
 - (๒) คณะกรรมการมีมติให้เด็กจัดการศึกษาค่าขอ ๘

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๗
อภิสิทธิ์ ไชยธรรมิก
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ มีบัญญัติให้ครอบครัวมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กระบวนการงาน / ขั้นตอนการดำเนินงาน

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

งาน..ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ

สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

ผู้รับผิดชอบ.....นายเอกลักษณ์ พิมพ์รอด.....ตำแหน่ง.....นักวิชาการศึกษาชำนาญการ.....

ขั้นตอน ที่	รายการปฏิบัติ	แบบฟอร์ม	วัน เดือน ปีที่ปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ
๑	สพป.เชียงใหม่ เขต ๒ ประชาสัมพันธ์ประกาศรับคำขออนุญาตจัดการศึกษา โดยครอบครัว ในเดือน มกราคม ผ่านเว็บไซต์ https://www.cme๒.go.th และ เครือข่ายผู้จัดการศึกษาโดยครอบครัวในสังกัด	ประกาศเรื่อง การรับคำขออนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัว	เดือน มค. ของปี	
๒	ครอบครัว/ผู้จัดการศึกษา ยื่นแบบแสดงความประสงค์ขอจัดการศึกษา พร้อมร่างแผนการจัดการศึกษาของครอบครัว ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปีละ ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑ ภายในเดือน กุมภาพันธ์--มีนาคม และ ครั้งที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒ เดือนสิงหาคม ของปี (กรณี ย้ายสถานศึกษา ภาคเรียนที่ ๑ เรียนอยู่โรงเรียนเดิม และภาคเรียนที่ ๒ มาเข้าเรียน home school) เพื่อให้สอดคล้องกับการเปิด-ปิดภาคเรียนของสถานศึกษา และสิทธิประโยชน์	แบบแสดงความประสงค์ขอจัดการศึกษาและร่วมจัดทำแผนการศึกษา	เดือน กพ.-มีค. และ สค. ของปี	
๓	สพป.เชียงใหม่ เขต ๒ มอบกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ตรวจสอบพิจารณาแผนการจัดการศึกษาและร่วมจัดทำแผนการจัดการศึกษากับครอบครัว และแจ้งผลการตรวจแผนการจัดการศึกษาให้กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาทราบและร่วมตรวจสอบแผนการจัดการศึกษาของครอบครัวให้มีองค์ประกอบตามโครงสร้างของแผนการจัดการศึกษา	แบบตรวจพิจารณาแผนการจัดการศึกษา	เดือน กพ.-มีค. และ สค. ของปี	
๔	กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา แจ้งครอบครัวทราบผลการตรวจพิจารณาแผนการจัดการศึกษา และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป	แจ้งผ่าน E-mail แนบไฟล์ เอกสารต่างๆ	เดือน กพ.-มีค. และ สค. ของปี	
๕	ครอบครัวส่งคำขออนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัว พร้อมหลักฐานต่าง ๆ และแผนการจัดการศึกษา รวมเป็นรูปเล่มเอกสาร จำนวน ๖ เล่ม ให้สพป.เชียงใหม่ เขต ๒ ภายในเดือน กุมภาพันธ์ -มีนาคม และเดือนสิงหาคม ของปี	แบบขออนุญาตจัดการศึกษา โดยครอบครัว	เดือน กพ.-มีค. และ สค. ของปี	

ขั้นตอน ที่	รายการปฏิบัติ	แบบฟอร์ม	วัน เดือน ปีที่ปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ
๖	สพป.เชียงใหม่ เขต ๒ โดยกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาจัดประชุมคณะกรรมการพิจารณาการขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ระดับเขตพื้นที่	ระเบียบวาระการประชุม	ภายในวันที่ ๒๐ ของเดือน เม.ย. และเดือน กย. ของปี	
๗	สพป.เชียงใหม่ เขต ๒ เสนอเรื่องขออนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัว พร้อมเอกสารแผนการจัดการศึกษา เพื่อบรรจุเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ (กศจ.) ภายในวันที่ ๓๐ ของเดือน เมษายน และกันยายน ของปี	แบบเสนอเรื่องเพื่อเข้าสู่วาระการประชุม กศจ.	ภายในวันที่ ๓๐ ของเดือน เม.ย. และ กย. ของปี	
๘	ศรจ.เชียงใหม่ จัดประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ และคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ พิจารณาการขออนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัว และแจ้งมติ กศจ. ให้เขตพื้นที่การศึกษาทราบ ในต้นเดือนถัดไป	หนังสือศรจ.เชียงใหม่	ภายในต้นเดือน พค. และ พย.	
๙	สพป.เชียงใหม่ เขต ๒ แจ้งหนังสืออนุญาตให้ครอบครัวจัดการศึกษาได้ตามมติ กศจ.	หนังสือราชการ	ภายในเดือน พค. และ พย.	
๑๐	กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา จัดทำบัตรประจำตัวให้แก่ผู้เรียน(รายใหม่) ตามมติ กศจ. อนุมัติให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวได้	หนังสือมติ กศจ.	ภายในเดือน พค.- กค.	
๑๑	ครอบครัวดำเนินการจัดการศึกษา พร้อมทั้งวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลและประเมินผลของหลักสูตรการศึกษา และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานจัดการศึกษา ประจำปีการศึกษา ส่งให้สพป.เชียงใหม่ เขต ๒ ภายในสิ้นเดือน กุมภาพันธ์ ของปี	-แบบรายงานการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ -แบบรายงานผลการดำเนินงาน	ภายในสิ้นเดือน กพ.	
๑๒	สพป.เชียงใหม่ เขต ๒ ดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่จัดการศึกษาโดยครอบครัว เพื่อจบช่วงชั้น/เลื่อนชั้นปี	เครื่องมือวัดและประเมินผล	ภายในวันที่ ๑๐ มีค. ของปี	
๑๓	สพป.เชียงใหม่ เขต ๒ จัดประชุมสื่อสารนโยบายการดำเนินงานจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ประจำปีการศึกษา	วาระการประชุม	เดือน มิถุนายน/ กรกฎาคม	
๑๔	สพป.เชียงใหม่ เขต ๒ นิเทศติดตามผลการดำเนินงานจัดการศึกษาโดยครอบครัว และศูนย์การเรียนรู้ ระหว่างเดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม ของปี	แบบนิเทศฯ	เดือน พย.-ธค.	

ขั้นตอน ที่	รายการปฏิบัติ	แบบฟอร์ม	วัน เดือน ปีที่ปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ
๑๕	สพป.เชียงใหม่ เขต ๒ ประชุมตัดสินและอนุมัติผลการศึกษา ให้ผู้เรียนจบช่วงชั้น และเลื่อนชั้นปี ภายในวันที่ ๓๑ มีค. ของปี	ระเบียบวาระการประชุม	ภายในเดือน มีค.	
๑๖	สพป.เชียงใหม่ เขต ๒ ออกหนังสือรับรอง หรือหลักฐานการศึกษาที่จบช่วงชั้น ระเบียบแสดงผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปพ.๑/ฉ) ภายในเดือนเมษายน ของปี	หนังสือรับรอง ,แบบพิมพ์ทางการศึกษา ปพ.๑,ปพ.๒,ปพ.๓	ภายในเดือน เม.ย.	
๑๗	ครอบครัวส่งแบบขอยกเลิกจัดการศึกษาโดยครอบครัว(ตามคำขอของครอบครัว) ต่อ สพป.เชียงใหม่ เขต ๒	แบบขอยกเลิกจัดการศึกษาโดยครอบครัว	เดือน เม.ย.-พค.	
๑๘	สพป.เชียงใหม่ เขต ๒ เสนอเรื่องขอยกเลิกจัดการศึกษาโดยครอบครัวเพื่อบรรจุเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ (กศจ.)	แบบฟอร์มเสนอเรื่องเข้าสู่ วาระ กศจ.	เดือน มิย.	
๑๙	สพป.เชียงใหม่ เขต ๒ ออกคำสั่งให้ครอบครัวยกเลิกจัดการศึกษาโดยครอบครัว ตามมติ กศจ.	แบบฟอร์มคำสั่ง	เดือน กค.	
๒๐	กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา จัดทำข้อมูลผู้เรียนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยครอบครัว ประจำปีการศึกษา ส่งให้กลุ่มนโยบายและแผน ภาคเรียนที่ ๑ ภายใน ๑ มิ.ย. และภาคเรียนที่ ๒ ภายใน ๑ พ.ย. ของปี เพื่อนับตัวผู้เรียน และขอจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนการจัดการศึกษาฯ ไปยัง สพฐ.	แบบฟอร์มบัญชีข้อมูล	ภายใน ๑ มิถุนายน และ ๑ พฤศจิกายน	
๒๑	กลุ่มนโยบายและแผน แจงบัญชีจัดสรรเงินอุดหนุน ประจำปีภาคเรียน ให้ผู้จัดการศึกษาทราบ	หนังสือราชการจาก สพป.เชียงใหม่ เขต ๒	ประมาณเดือน ก.ค. และ ธ.ค. ของปี	
๒๒	กลุ่มบริหารการเงินฯ ดำเนินการโอนเงินอุดหนุนให้ผู้จัดการศึกษา	เลขบัญชีธนาคารฯ	ประมาณเดือน ส.ค. และ ธ.ค. ของปี	

หมายเหตุ ให้ระบุ กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ แนวปฏิบัติ คู่มือ ที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

๑. แนวทางการดำเนินงานจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ของ สพฐ.
๒. คู่มือการดำเนินงานจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ของสพป.เชียงใหม่ เขต ๒
๓. หลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑,คู่มือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑
๔. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)
๖. กฎกระทรวง ว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗

*** กำหนดวัน เดือน ปีที่ปฏิบัติ อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม